

“ДУУТ НУУР” ХӨГЖИЛ ХХК-ИЙН 2024 ОНД
ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

/БАЙГУУЛЛАГЫН РЕГИСТРИЙН ДУГААР: 6709672/

УЛААНБААТАР ХОТ, 2024 ОН

**ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН
ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

АГУУЛГА

НЭГ. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА.....	5
1.1. Төслийн нэр.....	5
1.2. Төсөл хэрэгжүүлэгч аж ахуйн нэгж, байгууллага.....	5
1.3. Төслийн байршил.....	5
1.4. Төслийн хүчин чадал, техник технологи.....	6
1.4.1. Төслийн үйл ажиллагааны товч танилцуулга.....	6
1.4.2. Төслийн техник технологи.....	7
1.4.3. Төслийн байрилга байгууламж, дэд бүтцийн шийдлийн мэдээлэл.....	10
ХОЁР. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ.....	15
2.1. Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах арга хэмжээний биелэлт.....	15
2.2. Газрын гадарга, хөрсөн бүрхэвчид үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх.....	20
2.3. Ургамлан нөмрөгт үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах арга хэмжээний биелэлт.....	22
2.4. Усан орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах арга хэмжээний биелэлт.....	22
ГУРАВ. ОРЧНЫ ТОХИЖИЛТ, НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ....	23
ДӨРӨВ. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ.....	25
ТАВ. ОСОЛ, ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ.....	26
5.1. Байгалийн давагдашгүй хүчин зүйлээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ.....	26
5.2. Галын аюулаас урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ.....	27
5.3. Осол эрсдлээс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах арга хэмжээ.....	28
ЗУРГАА. ХОГ, ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ.....	34
6.1. Энгийн хог хаягдлын менежмент.....	34
6.1.1. Хатуу хог хаягдал.....	34
6.1.2. Ахуйн шингэн хаягдал.....	36
6.2. Аюултай хог хаягдлын менежмент.....	37
ДОЛОО. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН БИЕЛЭЛТ.....	39
7.1. Агаарын чанарын хяналт, шинжилгээ.....	39
7.1.1. Судалгааны аргазүй.....	39
7.1.2. Судалгааны үр дүн.....	42
7.2. Хөрсөн бүрхэвчийн хяналт шинжилгээ.....	43
7.2.1. Судалгааны аргазүй.....	43
7.2.2. Судалгааны үр дүн.....	44
7.3. Усны чанарын хяналт шинжилгээ.....	46
7.3.1. Судалгааны аргазүй.....	46

**ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН
ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

7.3.2. Судалгааны үр дүн.....	48
НАЙМ. УДИРДЛАГА, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	50
8.1. Ажиллагсдын ХАБЭА, эрүүл мэнд	50
8.2. Ажлын байрны галын аюулгүй байдал.....	51
8.3. Хөдөлмөр хамгааллын хувцас хэрэгслийн олголт.....	52
8.4. Газрын төлөв байдал, чанарын улсын хянан баталгааны тайлан, дүгнэлт.....	53
8.5. Төсөл хэрэгжих орон нутгийн удирдлагатай нийгмийн хариуцлагын хүрээнд хамтран ажилласан байдал.....	54
ЕС. 2024 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ, ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ НӨЛӨӨЛӨЛД ӨРТӨГЧ ОРШИН СУУГЧИД, ОРОЛЦОГЧ ТАЛУУДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	57
ХАВСРАЛТ	58

ЗУРГИЙН ЖАГСААЛТ

Зураг 1. Төслийн талбайн байршил.....	5
Зураг 2. Төслийн ерөнхий төлөвлөлт	6
Зураг 3. Нүүрс ачилт буулгалт хийж буй байдал.....	7
Зураг 4. Ачилт буулгалтын талбайн харагдах байдал	7
Зураг 5. Төслийн үйл ажиллагаанд ашиглаж буй дугуйт ачигч	8
Зураг 6. Бүрэн автомат усалгааны машин	8
Зураг 7. Авто пүү болон вагон пүү.....	9
Зураг 8. Авто пүү болон вагон пүүний баталгаажуулалт.....	9
Зураг 9. Талбайн камержуулалт.....	10
Зураг 10. Гаалийн хяналтын талбайн оффис, захиргааны байр.....	11
Зураг 11. Мобинет.....	11
Зураг 12. Авто пүүний ухаалаг гарц.....	12
Зураг 13. Ахуйн хэрэглээний усаар хангадаг зөөврийн худаг	12
Зураг 14. Савласан цэвэр ус ашиглалт	13
Зураг 15. Цахилгаан эрчим хүчээр хангах гэрээ	13
Зураг 16. Дулаан хангамжийн эх үүсвэр.....	14
Зураг 17. Харуулын байр.....	14
Зураг 18. Салхинаас хамгаалах хашаа.....	15
Зураг 19. Салхинаас хамгаалах хашаа засварласан байдал.....	16
Зураг 20. Усалгааны машин, зам талбай усалж буй байдал.....	16
Зураг 21. Ачилт буулгалтын талбай засаж буй нь	17
Зураг 22. Төслийн талбайн тэмдэг тэмдэглэгээ	17
Зураг 23. 7173 УР дугуйт ачигчийн үзлэг оношлогоо, агаар бохирдуулсны төлбөр.....	18
Зураг 24. 7174 УР дугуйт ачигчийн үзлэг оношлогоо, агаар бохирдуулсны төлбөр.....	18
Зураг 25. 1239УБЧ суудлын машины үзлэг оношлогоо, агаар бохирдуулсны төлбөр	19
Зураг 26. 2613 ӨМЭ суудлын машины үзлэг оношлогоо, агаар бохирдуулсны төлбөр	19
Зураг 27. Ахуйн хог хаягдлын цэг	20

**ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН
ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

Зураг 28. Ахуйн хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь ангилан ялгах хогийн сав, бункер	20
Зураг 30. Авто машины зогсоол, усалгаа, дагтаршуулсан байдал	21
Зураг 32. Тос, тосолгооны материалаар бохирдсон хөрс саармагжуулах талбай.....	21
Зураг 34. Хориглох тэмдэг тэмдэглэгээ байршуулсан байдал.....	22
Зураг 35. Төслийн талбайд байршуулсан гэрэлтүүлэг	23
Зураг 39. Бүх нийтийн хог цэвэрлэгээ хийж буй байдал.....	24
Зураг 40. Онцгой байдлын газарт хүргүүлсэн хүсэлт.....	26
Зураг 41. Давтан зааварчилгааны бүртгэлийн хуудас	27
Зураг 42. Галын сарай, гал унтраах багаж хэрэгсэл байрлуулсан байдал	27
Зураг 43. Галын аюулгүй байдлын дүгнэлт.....	28
Зураг 44. ХАБЭА-н өдөр тутмын зааварчилгааны бүртгэл	29
Зураг 45. ХАБЭА-н зааварчилгаа өгч буй байдал.....	29
Зураг 46. Техник ашиглалтын паспорт, техникийн үзлэг, үйлчилгээний тэмдэглэл.....	30
Зураг 47. Анхны тусламжийн хайрцаг байршуулсан байдал.....	30
Зураг 48. Хөдөлмөр хамгааллын хувцас хэрэгсэл олгосон байдал	31
Зураг 49. Газардуулгын ажил гүйцэтгүүлж акт үйлдсэн байдал.....	32
Зураг 50. Гамшгаас хамгаалах төлөвлөгөө	33
Зураг 52. Хогийн цэг /бункер байрлуулах талбай/.....	34
Зураг 53. Хог хаягдлын гэрээ, ачилтын бүртгэл	35
Зураг 54. Гадна байрлуулсан бункер.....	36
Зураг 55. Суурилуулахаар сонгосон Эколос 6 ПР септик систем	36
Зураг 57. Алтай эколог ХХК-ийн тусгай зөвшөөрөл.....	37
Зураг 59. Тос, тосолгооны материалаар бохирдсон хөрс саармагжуулах талбай.....	38
Зураг 60. Мониторингийн цэгүүдийн байршил	39
Зураг 61. Хээрийн судалгааны багаж	40
Зураг 62. Агаарын мониторингийн цэг	41
Зураг 63. Агаарын чанарын шинжилгээ хийсэн хэсэг /6 болон 9-р сар/.....	42
Зураг 65. Хөрсний мониторингийн цэгийн байршил	44
Зураг 66. Хөрсний дээжлэлт хийсэн цэг /Төслийн талбайн голд 6 болон 9-р сар/	45
Зураг 67. Хөрсний дээжлэлт хийсэн цэг /Авто зогсоолын ойролцоо 6 болон 9-р сар/	45
Зураг 68. Усны мониторингийн цэгийн байршил.....	47
Зураг 69. Ахуйн усны дээжлэлт хийсэн хэсэг /2024 оны 6 болон 10-р сар/	47
Зураг 71. Ажилчдыг эрүүл мэндийн үзлэгт оруулсан бичиг баримт	50
Зураг 72. Анхны тусламжийн хайрцаг	51
Зураг 73. Галын аюулгүй ажиллагааны самбар, галын дохиоллын систем, тэмдэг тэмдэглэгээ	52
Зураг 74. Ажлын хувцас хүлээлцсэн бүртгэл	53
Зураг 75. Газрын төлөв байдал, чанарын хянан баталгааны хээрийн судалгаа хийж буй нь	53
Зураг 76. Газрын төлөв байдал, чанарын хянан баталгааны ажлын тайлан	54
Зураг 77. Хандивын гүйлгээний баримт	54
Зураг 78. Хог хаягдал цэвэрлэгээ	55
Зураг 79. Цас цэвэрлэж хусаж буй байдал.....	55

Зураг 80. Зам засварын ажил гүйцэтгэж буй явц 56

ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ

Хүснэгт 1. Төслийн талбайн булангийн цэгийн солбицолууд.....	5
Хүснэгт 2. Техникийн үзүүлэлт.....	36
Хүснэгт 3. Хэмжээнүүд.....	37
Хүснэгт 4. Орчны хяналт шинжилгээний цэгүүдийн байршил.....	39
Хүснэгт 5. Агаарын чанарын мониторингийн цэг /Гадаад орчин/.....	41
Хүснэгт 6. Агаарын шинжилгээний лабораторийн сорилтын дүн.....	42
Хүснэгт 7. Хөрсний мониторингийн цэгийн солбицол.....	43
Хүснэгт 8. Хөрсний химийн үндсэн шинж.....	45
Хүснэгт 9. Хөрсний хүнд металлын үзүүлэлтүүд.....	46
Хүснэгт 10. Усны мониторингийн цэгүүдийн координат.....	48
Хүснэгт 11. Усны шинжилгээний аргачлал.....	48
Хүснэгт 12. Усны химийн шинжилгээний үзүүлэлтүүд 1/2.....	48
Хүснэгт 13. Усны химийн шинжилгээний үзүүлэлтүүд 2/2.....	48
Хүснэгт 14. 2024 онд зарцуулсан Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний зардал.....	57

НЭГ. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

1.1. Төслийн нэр

“Гаалийн хяналтын талбай” төсөл

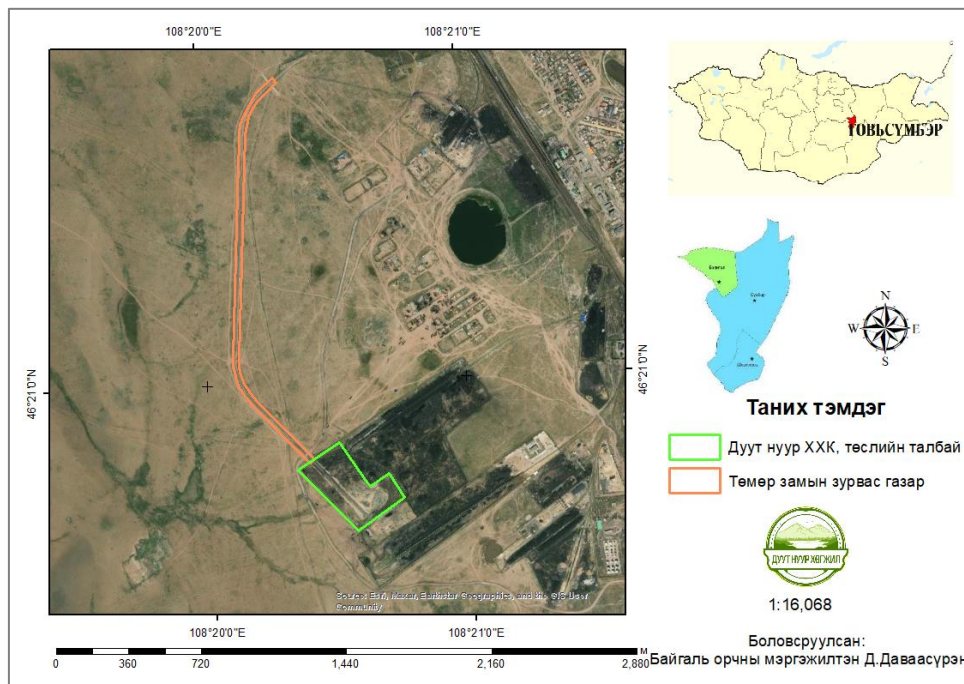
1.2. Төсөл хэрэгжүүлэгч аж ахуйн нэгж, байгууллага

Төсөл хэрэгжүүлэгч: “Дуут нуур хөгжил” ХХК
 Улсын бүртгэлийн дугаар: 000255216
 Регистрийн дугаар: 6709672
 Хаяг: Говьсүмбэр аймаг, Сүмбэр сум, 3-р баг, 4-75
 Утас: 99138170 /Байгаль орчны мэргэжилтэн/

1.3. Төслийн байршил

Төсөл хэрэгжих талбай нь засаг захиргааны хуваарилалтаар Говьсүмбэр аймгийн Сүмбэр сум, 1-р багийн нутаг дэвсгэрт, Аяган 100а хаягт 15.3 га талбайд байрлаж байна.

Төслийн талбай байрлах Говьсүмбэр аймгийн Сүмбэр сум нь Улаанбаатар хотоос 225 км-ийн зайтай оршино. Төслийн талбайн байршлыг дараах зургаар харууллаа.

Зураг 1. Төслийн талбайн байршил

Төслийн талбайн булангийн цэгүүдийн солбицлыг дараах хүснэгтээр харууллаа.

Хүснэгт 1. Төслийн талбайн булангийн цэгийн солбицолууд

Нэгж талбарын дугаар\талбайн хэмжээ, га	Цэгийн дугаар	Цэгийн солбицол	
		Өргөрөг	Уртраг

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

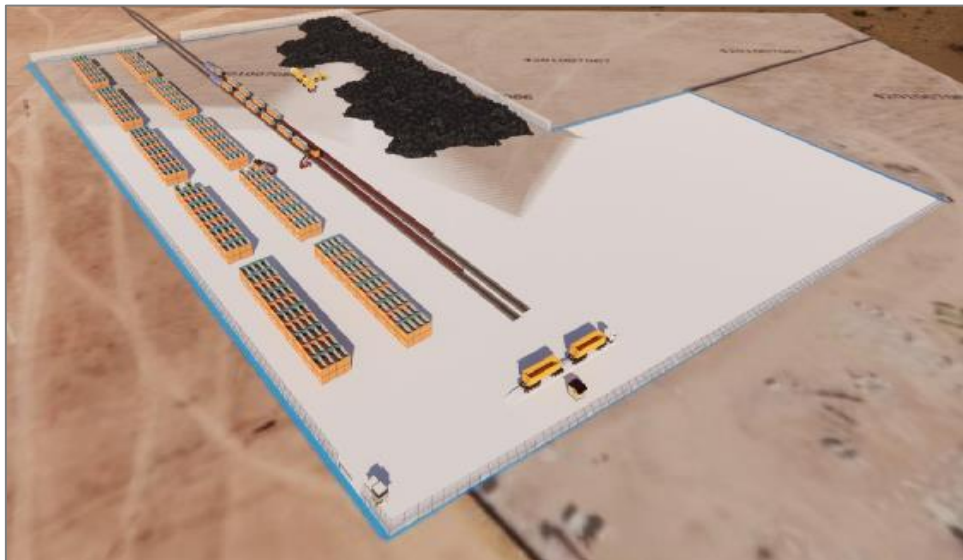
Нүүрс ачиж, буулгах талбай 15.3 га	1	5136067.79	295446.45
	2	5135962.62	295509.80
	3	5135838.23	295584.70
	4	5135895.17	295683.16
	5	5135770.48	295751.08
	6	5135635.81	295526.08
	7	5135623.74	295506.26
	8	5135550.98	295412.05
	9	5135872.75	295137.06
	10	5135943.16	295232.17
	11	5135946.32	295237.63
	12	5136067.59	295446.10

1.4. Төслийн хүчин чадал, техник технологи

1.4.1. Төслийн үйл ажиллагааны товч танилцуулга

“Дуут нуур хөгжил” ХХК-ийн Говьсүмбэр аймгийн Сүмбэр сумын 1-р багийн нутаг Чойр өртөөг түшиглэн байгуулах Гаалийн хяналтын талбай нь Гааль, татварын ерөнхий газрын 2022 оны А/339 дүгээр тушаалаар баталсан “Гаалийн хяналтын бүсийн журам”, монгол улсын стандарт /MNS5832:2007/-ын шаардлага хангаж улс хооронд тээвэрлэх уул уурхайн эрдэст бүтээгдэхүүн хүлээн авах, хадгалах, ачиж буулгах, гаалийн хяналт хийхтэй холбогдсон иж бүрдэл үйл ажиллагааг зохион байгуулахаар төлөвлөн ажиллаж байна.

Уламжлалт задгай тээвэр болон чингэлэгт тээвэрт ачиж гаалийн хяналтын бүсдээ хүлээн авч буулган гаалийн хяналт хийх үйл ажиллагаа эрхэлж байна.

Зураг 2. Төслийн ерөнхий төлөвлөлт

Гаалийн хяналтын талбайн үйл ажиллагааны дараалал.

**ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН
ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

- Тээвэрлэж ирсэн ачаа бараа, тоног төхөөрөмж болон уул уурхайн эрдэст бүтээгдэхүүнийг стандарт журмын дагуу аюулгүй найдвартай зориулалтын талбайд буулгах
- Буусан ачаа бараа, тоног төхөөрөмж болон түүхий эдийг найдвартай стандартад нийцсэн талбайд хадгалах
- Талбай дахь ачааг чингэлэг ачиж буулгах ачигчаар ачиж пүүлүүлэн лацдаж, гаалийн хяналтад бүрдүүлэлт хийн гаргах.

Гэрээт компаниудын нүүрсийг гэрээнд заасны дагуу зөв буулгаж, вагонд ачиж экспортод гаргаж байна.

Зураг 3. Нүүрс ачилт буулгалт хийж буй байдал

Орон нутгийн ачаа бараа, тоног төхөөрөмж болон уул уурхайн эрдэст бүтээгдэхүүнийг чингэлэгт тээвэрт ачиж шууд эцсийн хэрэглэгчдэд хүргэж өгснөөр олон удаагийн ачиж буулгах явцыг багасгаж, үүнээс үүсэж буй материалын хорогдол, агаарын бохирдол, тоосжилт зэрэг байгаль орчны асуудлуудыг цогцоор нь шийдэх юм.

Зураг 4. Ачилт буулгалтын талбайн харагдах байдал

1.4.2. Төслийн техник технологи

Гаалийн хяналтын нүүрс буулгах талбайд доорх тоног төхөөрөмжийг ашиглахаар төсөлд тусгасан. Үүнд:

- Дугуйт ачигч /ковш/ - 2ш
- Чингэлэг буулгах болон ачих төхөөрөмж /KALMAR/ - 1ш

**ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН
ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

- Усны тээвэрлэх машин – 1ш
- Суудлын автомашин – 1ш
- Вагон пүү – 1ш
- Авто пүү – 1ш

Эдгээрээс 2024 онд бид 2 дугуйт ачигч /SEM үйлдвэрийн/, 1 усны тээвэрлэх машин /25 тоннын бүрэн автомат усны машин/, 2 суудлын машинтайгаар /Pruis 30/ үйл ажиллагаа явуулж байна.

Зураг 5. Төслийн үйл ажиллагаанд ашиглаж буй дугуйт ачигч

Зураг 6. Бүрэн автомат усалгааны машин

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Зураг 7. Авто пүү болон вагон пүү

Автопүү, вагонпүүг баталгаажилтын хугацаа дуусахаас өмнө тухай бүрд Стандарт хэмжил зүйн газрын байцаагчаар баталгаажуулж байна.

Зураг 8. Авто пүү болон вагон пүүний баталгаажуулалт

Камер: Гаалийн байгуулган шарлагийн дагуу сүүлийн үеийн 16 камер байрлуулж гаалийн жинетик системтэй холбосон.

Зураг 9. Талбайн камержуулалт

“Дуут нуур хөгжил” ХХК нь дотор 3 ширхэг, гадна 24 ширхэг, 2 хөдөлгөөнт камер нийт 29 ширхэг камерийг суурилуулсан. Суурилуулсан камерууд нь 10x8 /80ТВ/ багтаамжтай байна.

1.4.3. Төслийн байрилга байгууламж, дэд бүтцийн шийдлийн мэдээлэл

Гаалийн хяналтын нүүрс буулгах талбайд доорх барилга байгууламжийг байгуулахаар төлөвлөсөн. Үүнд:

- Уламжлалт задгай болон чингэлэгтэй түүхий эд хүлээн авах, ачих, буулгах талбай
- Оффисын байр
- Орох болон гарах хаалганы шалган нэвтрүүлэх харуулын байр
- Авто пүү болон пүүлэгчийн байр
- Вагон пүү болон пүүлэгчийн байр
- Гаалийн хяналтын талбайн хашаа
- Гэрэлт цамхгууд /тусгай зориулалтын/
- Бохирын цооног
- Ажилчдын амрах байр
- Гал тогоо, угаалгын өрөө, 00-н хэсэг
- Агуулах

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

- Гараж засварын цех
- Авто зогсоол

Үүнээс 2024 онд бид гаалийн хяналтын нүүрс буулгах талбайн ажилчдын байр нь ариун цэврийн өрөө-1, техникийн өрөө -1, ажилчдын хувцас солих өрөө-1, гаалийн өрөө 1, талбайн эрхлэгчийн өрөө 1, хурлын өрөө 1, ажилчдын өрөө 1, ХАБЭА- өрөө 1, 2 агуулахтайгаар үйл ажиллагаа явуулж байна.

Зураг 10. Гаалийн хяналтын талбайн оффис, захиргааны байр

Мөн интернэт болон харилцаа холбооны асуудлыг уг салбартаа тэргүүлэгч компанитай хамтран ажиллах гэрээ байгуулан шилэн кабелин систем ашиглан шийдвэрлэсэн.

Зураг 11. Мобинет

Гаалийн хяналтын талбай дээр ухаалаг түгжээ, электрон лац, смарт картаас бүрдсэн смарт систем нэвтрүүлсэн.

Зураг 12. Авто пүүний ухаалаг гарц

Ус хэрэглээний эх үүсвэр: Унд, ахуйн зориулалтаар ашиглах усны хэрэглээг зөөврийн усаар хангана. Усны хангамж нь ойр байрлах суурьшлын бүсэд байгаа гүний худгаас зөөвөрлөдөг.

Зураг 13. Ахуйн хэрэглээний усаар хангадаг зөөврийн худаг

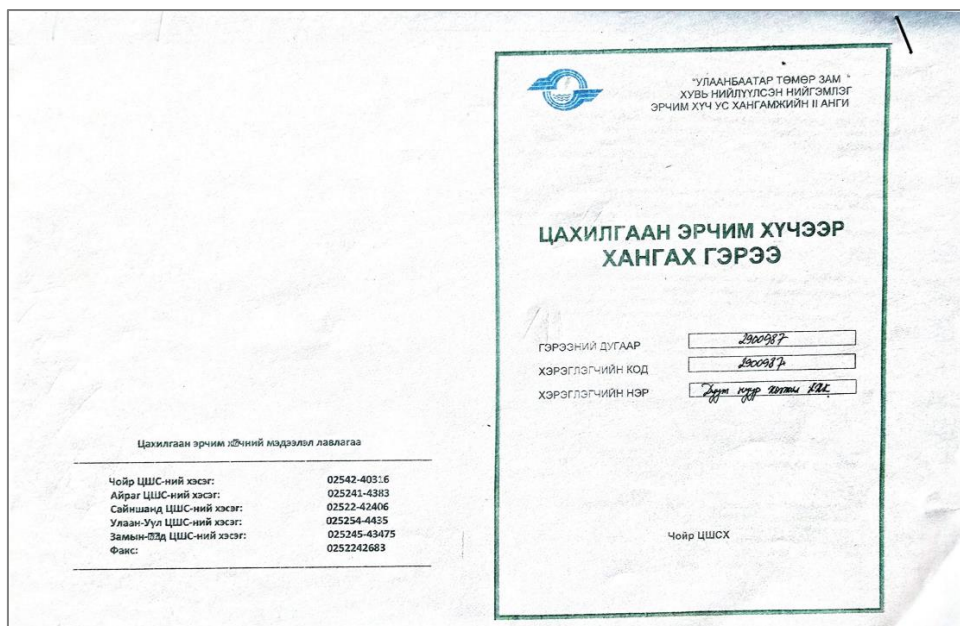
Оффисын ундны усыг савласан цэвэр усаар хангадаг.

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Зураг 14. Савласан цэвэр ус ашиглалт

Цахилгаан хангамжийн эх үүсвэр: Талбайн гэрэлтүүлэг болон дотоодын хэрэгцээг УБТЗ-ын харьяа цахилгаан дамжуулах агаарын шугамнаас салаалж дэд станц байгуулан “УЛААНБААТАР ТӨМӨР ЗАМ” ХУВЬ НИЙЛҮҮЛСЭН НИЙГЭМЛЭГ ЭРЧИМ ХҮЧ УС ХАНГАМЖИЙН 2-Р АНГИ-тай цахилгаан эрчим хүчээр хангах 2900987 тоот дугаартай гэрээг 2023оны 07-р сарын 21-ны өдөрөөс 2026оны 07-р сарын 21-ны өдөр хүртэл 3 жил хугацаатай байгуулсан.

Зураг 15. Цахилгаан эрчим хүчээр хангах гэрээ

Дулаан хангамж: Дулаан хангамжийн эх үүсвэрийг сонгохдоо бүс нутгийн цаг уурын үзүүлэлт, оффисын барилгын өвөр хэмжээ, дулаан хэрэглэгчид болон тэдгээрийн үндсэн зориулалт тавигдах шаардлагын дагуу хийж гүйцэтгэнэ. Ажилчдын оффис бүрт халаагч тосон тень, халуун хүйтнээр үлээдэг кондешин байрлуулсан.

Зураг 16. Дулаан хангамжийн эх үүсвэр

Хүний нөөц. Хяналтын талбайн ажилчид ажлын байрны онцлогоос хамаарч өдрийн 12 болон 8 цагаар хоногт 1-ээс 3 ээлжээр ажиллаж, 24 цагийн харуул хамгаалалт болон хяналтын камертай байна.

Одоогийн байдлаар хүний нөөцийн хувьд талбайн эрхлэгч 1, табайн зохицуулагч 1, ХАБЭА ажилтан, 2 ковш оператор, пүүний оператор 1 гэсэн 5 хүний бүрэлдэхүүнтэйгээр үйл ажиллагаа явуулж байна.

Гаалийн байгууллага, ачаа тээвэр болон гаалийн хяналтын бүсийн ажилчдын аюулгүй байдлыг хангахын тулд бүрэн хяналтын камерын систем болон гэрээт харуул хамгаалалтын албаар хариуцан ажиллах гэрээ байгуулан ажилладаг.

Харуул хамгаалалт: “Бамбайт гэрэгэ” ХХК харуул хамгаалалтын компанитай гэрээний дагуу ажиллаж байна. Тус компани нь 3 харуул 1 харуулын даргатай ажиллаж байна.

Зураг 17. Харуулын байр

ХОЁР. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

2.1. Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах арга хэмжээний биелэлт

“Дуут нуур хөгжил” ХХК-ийн “Гаалийн хяналтын талбай” төслийн Нүүрс тээвэрлэх, ачих, буулгах зэрэг төслийн талбай дээр хийгдэх ажлын үед тоос, тоосжилт үүсэхээс сэргийлж тоосжилт бууруулах 8 м-ийн өндөртэй зориулалтын хашааг талбайн хойд болон зүүн талыг тойруулан барьж, тогтмол засварлаж, бүрэн бүтэн байдалд хяналт тавин ажиллаж байна.

Зураг 18. Салхинаас хамгаалах хашаа

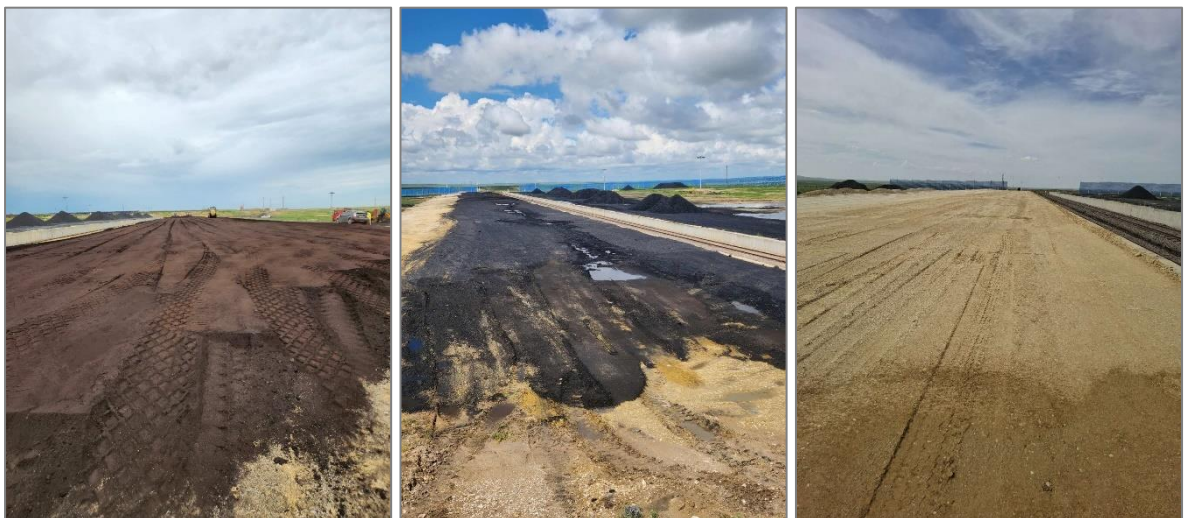
Зураг 19. Салхинаас хамгаалах хашаа засварласан байдал

Зам талбайн усалгааны зориулалтын автомашинтай болж тоосжилт үүсгэж буй зам талбайн тоосжилтыг дарах усалгааг Вагон ачилтын 80 м өргөн, 380 м урттай 2 талын талбай /6 га/ болон 4 м өргөн, 800 м тээврийн зам /0.3 га/ талбайд усалгаа хийж байна.

Зураг 20. Усалгааны машин, зам талбай усалж буй байдал

Төслийн ачиж буулгах талбайн хэсгийг хайрган хучилттай болгож, нягтаршуулж, дагтаршуулж 9,000 м³ ухмал болон дүүргэлтийн материалаар 12 м өргөн тэгш дайрган хучилттай талбай, 0-1 см 4 градус бүхий налуутай талбайг нягтруулж /40м х 40м талбай/, талбай бэлдэх ажлыг “Рейлвэй прожект энд консалтинг” ХХК болон “Алсын шар зам” ХХК-иар гэрээ байгуулж гүйцэтгүүлсэн.

Зураг 21. Ачилт буулгалтын талбай засаж буй нь

Эзэмшил талбайн дундах зам, нүүрс ачих буулгах талбай орчмын авто машины хөдөлгөөнд хяналт тавьж, хурдны хязгаар тогтоох 5 км/цаг (шороон замд 20-40 км/цаг-с хэтрүүлэхгүй) шороон замын маршрут гаргаж тэмдэгжүүлсэн.

Зураг 22. Төслийн талбайн тэмдэг тэмдэглэгээ

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор төсөлд ашиглаж буй машин механизмууд, тээврийн хэрэгслийн тохиргоо үйлчилгээг байнга хийж жил бүрийн техникийн үзлэг оношлогоонд хамруулж агаарын бохирдлын төлбөрийг төлж ажиллаж байна.

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Татвар, хураамж		Тээврийн хэрэгсэл		Нийт дүн	Төлөв
Төлөөгүй	Төлсөн	Улсын дугаар	7173УР		
Он	Дэлгэрэнгүй	Загвар	Qingzhou SEM655D		
		Үйлдвэрлэсэн он	2021		
2024	АТБӨЯХТатвар: 18,000 ₮ АБТөлбөр: 9,500 ₮ АЗАТөлбөр: 60,000 ₮			87,500 ₮	☑ Төлөгдсөн
2023	АТБӨЯХТатвар: 18,000 ₮ АБТөлбөр: 9,500 ₮ АЗАТөлбөр: 60,000 ₮			87,500 ₮	☑ Төлөгдсөн
2022	АТБӨЯХТатвар: 18,000 ₮ АБТөлбөр: 9,500 ₮ АЗАТөлбөр: 60,000 ₮			87,500 ₮	☑ Төлөгдсөн

Зураг 23. 7173 УР дугуйт ачигчийн үзлэг оношлогоо, агаар бохирдуулсны төлбөр

Татвар, хураамж		Тээврийн хэрэгсэл		Нийт дүн	Төлөв
Төлөөгүй	Төлсөн	Улсын дугаар	7174УР		
Он	Дэлгэрэнгүй	Загвар	Qingzhou SEM655D		
		Үйлдвэрлэсэн он	2021		
2024	АТБӨЯХТатвар: 18,000 ₮ АБТөлбөр: 9,500 ₮ АЗАТөлбөр: 60,000 ₮			87,500 ₮	☑ Төлөгдсөн
2023	АТБӨЯХТатвар: 18,000 ₮ АБТөлбөр: 9,500 ₮ АЗАТөлбөр: 60,000 ₮			87,500 ₮	☑ Төлөгдсөн
2022	АТБӨЯХТатвар: 18,000 ₮ АБТөлбөр: 9,500 ₮ АЗАТөлбөр: 60,000 ₮			87,500 ₮	☑ Төлөгдсөн

Зураг 24. 7174 УР дугуйт ачигчийн үзлэг оношлогоо, агаар бохирдуулсны төлбөр

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Татвар, хураамж		Тээврийн хэрэгсэл				
<input type="button" value="Төлөөгүй"/> <input checked="" type="button" value="Төлсөн"/>		Улсын дугаар 1239УБЧ Загвар Toyota Prius Үйлдвэрлэсэн он 2012				
Он	Дэлгэрэнгүй			Нийт дүн	Төлөв	
2024	АТБӨЯХТатвар: 43,128 ₮	АБТөлбөр: 1,800 ₮	АЗАТөлбөр: 20,000 ₮	64,928 ₮	<input checked="" type="button" value="Төлөгдсөн"/>	
2023	АТБӨЯХТатвар: 43,128 ₮	АБТөлбөр: 1,800 ₮	АЗАТөлбөр: 20,000 ₮	64,928 ₮	<input checked="" type="button" value="Төлөгдсөн"/>	
2022	АТБӨЯХТатвар: 43,128 ₮	АБТөлбөр: 0 ₮	АЗАТөлбөр: 20,000 ₮	63,128 ₮	<input checked="" type="button" value="Төлөгдсөн"/>	
2021	АТБӨЯХТатвар: 27,251 ₮	АБТөлбөр: 1,800 ₮	АЗАТөлбөр: 12,638 ₮	41,689 ₮	<input checked="" type="button" value="Төлөгдсөн"/>	

Зураг 25. 1239УБЧ суудлын машины үзлэг оношлогоо, агаар бохирдуулсны төлбөр

Татвар, хураамж		Тээврийн хэрэгсэл				
<input type="button" value="Төлөөгүй"/> <input checked="" type="button" value="Төлсөн"/>		Улсын дугаар 2613ӨМЭ Загвар Toyota Prius Үйлдвэрлэсэн он 2013				
Он	Дэлгэрэнгүй			Нийт дүн	Төлөв	
2024	АТБӨЯХТатвар: 1,800 ₮	АБТөлбөр: 9,500 ₮	АЗАТөлбөр: 60,000 ₮	71,300 ₮	<input checked="" type="button" value="Төлөгдсөн"/>	
2023	АТБӨЯХТатвар: 18,000 ₮	АБТөлбөр: 9,500 ₮	АЗАТөлбөр: 60,000 ₮	87,500 ₮	<input checked="" type="button" value="Төлөгдсөн"/>	
2022	АТБӨЯХТатвар: 18,000 ₮	АБТөлбөр: 9,500 ₮	АЗАТөлбөр: 60,000 ₮	87,500 ₮	<input checked="" type="button" value="Төлөгдсөн"/>	
2021	АТБӨЯХТатвар: 18,000 ₮	АБТөлбөр: 9,500 ₮	АЗАТөлбөр: 60,000 ₮	87,500 ₮	<input checked="" type="button" value="Төлөгдсөн"/>	
2019	АТБӨЯХТатвар: 18,000 ₮	АБТөлбөр: 9,500 ₮	АЗАТөлбөр: 30,000 ₮	57,500 ₮	<input checked="" type="button" value="Төлөгдсөн"/>	

Зураг 26. 2613 ӨМЭ суудлын машины үзлэг оношлогоо, агаар бохирдуулсны төлбөр

Зам, тээврийн хөгжлийн сайдын 2021 оны 12 дугаар сарын 31 ний өдрийн А/199 дүгээр тушаалаар батлагдсан “Тээврийн хэрэгслийн техникийн хяналтын үзлэг, оношлогоо явуулах журам”, Авто тээврийн тухай хуулийн 17-р зүйлд зааснаар Автотээврийн хэрэгслийн хүн амын эрүүл мэнд, байгаль орчинд нөлөө үзүүлэх сөрөг хүчин зүйлсийн зөвшөөрөгдөх хэмжээний түвшин, тээвэрлэлтийн болон техник ашиглалтын шаардлагыг хангасан байдалд жилийн турш техникийн хяналт хийж гэрчилгээ олгоно гэж заасны дагуу “Дуут нуур хөгжил” ХХК-ийн нүүрс ачиж буулгах гаалийн хяналтын талбайн үйл ажиллагаанд ашиглаж буй тээврийн хэрэгсэл, автомашинуудыг үзлэг оношлогоонд хамруулсан болно.

Ахуйн хаягдлыг ил задгай хаяхгүй байж, хаягдлын цэгийг стандартын шаардлагад нийцүүлэн битүүмжлэл сайтай хийж, хаягдлыг богино хугацаанд нутаг дэвсгэрээс зөвшөөрөгдсөн цэг рүү зайлуулан ажиллаж байна.

Зураг 27. Ахуйн хог хаягдлын цэг

2.2. Газрын гадарга, хөрсөн бүрхэвчид үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх

Хог хаягдлаар газрын гадарга, хөрсөн бүрхэвч бохирдохоос урьдчилан сэргийлж хаягдлын цэгийг стандартын шаардлагад нийцүүлэн хөрснөөс тусгаарласан битүүмжлэл сайтай, галд тэсвэртэй материалаар хийж ашиглалтанд оруулсан.

Зураг 28. Ахуйн хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь ангилан ялгах хогийн сав, бункер

Хог хаягдлыг ил задгай хаяхгүй байх, хаягдлыг үүсэх шатанд нь ангилан ялгаж дахин боловсруулах боломжтой хаягдлыг дахиварын үйлдвэрт тушаахаар зориулалтын түр хадгалах

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

саванд хадгалж, боловсруулах боломжгүй хаягдлыг богино хугацаанд нутаг дэвсгэрээс зөвшөөрөгдсөн цэг рүү зайлуулах арга хэмжээг авч ажиллаж байна.

Бохирын цооногоор дамжин хөрс бохирдохоос урьдчилан сэргийлэх зорилгоор холбогдох журмын дагуу бохирын цооногийн септик системийн тохижуулалтыг хийж ахуйн бохир усны септик системийн байнгын бүрэн бүтэн байдал, үйл ажиллагаанд анхаарч ажиллаж байна. “Дуут нуур хөгжил” ХХК-ийн Гаалийн хяналтын талбайд ажилчдын тоо, хүчин чадалд тохируулан “Алтай эколос” ХХК-ийн эколос 6 пр септик систем, бага оврын цэвэрлэх байгууламжийг сонгон суурилуулж байна.

“Дуут нуур хөгжил” ХХК-ийн төслийн талбайн газрын гадарга, хөрс элэгдэл эвдрэлд өртөхөөс хамгаалж автомашины зам, зогсоолыг дагтаршуулж, усалгаа хийж ажиллав.

Зураг 29. Авто машины зогсоол, усалгаа, дагтаршуулсан байдал

Ногоон байгууламж байгуулах ажлын хүрээнд төслийн эзэмшил талбайд Сүмбэр сумын ойн ангитай хамтран 100 ширхэг хайлаас суулгасан.

Тос тосолгооны материалын хаягдлаар хөрс бохирдохоос сэргийлэх арга хэмжээний хүрээнд шатах тослох материал асгарч гоожвол нэн даруй элс, даавуу зэрэгт шингээн авах, бохирдсон хөрсийг хусаж, тусгай зориулалтын талбайд саармагжуулахаар талбай бэлдсэн.

Зураг 30. Тос, тосолгооны материалаар бохирдсон хөрс саармагжуулах талбай

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасны дагуу автомашины зогсоол, нүүрс ачих буулгах талбайн орчинд машины сэлбэг хэрэгсэл, дугуйн хаягдлаар хөрс бохирдохоос урьдчилан сэргийлж сэлбэг хэрэгсэл, дугуйн хаягдлыг тусгаарласан хашлага бүхий тусгай талбайд хуримтлуулахаар төлөвлөн суурь бэлдсэн болно.

2.3. Ургамлан нөмрөгт үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах арга хэмжээний биелэлт

Ургамлан нөмрөг устаж шууд нөлөөлөлд өртөх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний хүрээнд төслийн талбайд мод тарих ажлыг мэргэжлийн байгууллагын тусламжтайгаар хийж гүйцэтгэсэн.

Хүн болон машин механизмуудын замбараагүй хөдөлгөөнөөс болоод ургамлан нөмрөг доройтохоос сэргийлж үйл ажиллагааны нөлөөлөлд өртөөгүй газруудад зөвшөөрөлгүй автомашин, машин механизмуудын хөдөлгөөнийг хориглох төслийн талбайд явган хүний болон машин техникийн хөдөлгөөний зам, маршрутыг тогтоож, тэмдэгжүүлж, даган мөрдөж байна.

Зураг 31. Хориглох тэмдэг тэмдэглэгээ байршуулсан байдал

2.4. Усан орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах арга хэмжээний биелэлт

Төслийн талбай, барилгын эргэн тойрны газарт хатуу хог хаягдал хуримтлагдах, гүний усанд бохирдол үүсэхээс сэргийлэх зорилгоор Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрт тусгагдсанаар унд, ахуйн хэрэглээний усан хангамж, унд, ахуйн хэрэглээний усанд тогтмол шинжилгээ хийлгэж байна. Лабораторийн шинжилгээний үр дүн болон дэлгэрэнгүй мэдээллийг орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлтийн хэсгээс харна уу.

ГУРАВ. ОРЧНЫ ТОХИЖИЛТ, НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

“Дуут нуур хөгжил” ХХК-ийн Говьсүмбэр аймгийн Сүмбэр сумын нутагт байрлах Гаалийн хяналтын талбайд орчны тохижилт, барилга байгууламж нэмж байрлуулахдаа дэд бүтцийн найдвартай ажиллагааг хангах, хатуу, шингэн хог хаягдлыг хэт хуримтлуулахгүй байж хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасны дагуу гэрээний хэрэгжилтийг ханган ажиллав. Хог хаягдлын мэдээллийг хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн бүлэгт дэлгэрэнгүй оруулсан болно.

Зураг 32. Төслийн талбайд байршуулсан гэрэлтүүлэг

Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хуулийн заалтын дагуу иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын эзэмшил газрын 10 %-иас доошгүй талбайд зохих журмын дагуу мод тарьж зүлэгжүүлэх шаардлага, Газрын тухай хуулийн 56.6 заалтыг хангуулахаар гадна талбайд мэргэжлийн байгууллагын тусламжтайгаар мод тарьсан. Ногоон байгууламж байгуулах ажлын хүрээнд төслийн эзэмшил талбайд Сүмбэр сумын ойн ангитай хамтран 100 ширхэг хайлаас суулгасан.

2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний, орчны тохижилт, цэцэрлэгжүүлэлтийн төлөвлөгөөнд ачилт буулгалтын талбайд мод бут сөөг тарих нөхөн сэргээх ажлыг MNS 4918:2000 стандартын дагуу ургамалжуулалт, ногоон байгууламж, мод тарих ажлын үйл ажиллагааг эхлүүлэхээр төлөвлөсний дагуу төслийн талбайд мод тарих ажлыг эхлүүлсэн.

Төслийн үйл ажиллагаанаас хөрсөн бүрхэвч, газрын хэвлий бохирдох сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх бууруулах зорилгоор нүүрс ачилт буулгалтын гаалийн хяналтын талбайн гадна, дотор талбайд Цэвэрлэгээ, арчилгааг тогтмол хийж ажиллаж байна.

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН
ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Зураг 33. Бүх нийтийн хог цэвэрлэгээ хийж буй байдал

**ДӨРӨВ. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ**

Төсөл хэрэгжүүлж байх явцад олдвор олдвол Соёлын өвийг хамгаалах хуулийн дагуу арга хэмжээ авах, олдворыг гэмтээхгүйгээр үйл ажиллагааг түр зогсоож, Сүмбэр сумын цагдаа, сумын засаг дарга, соёлын өвийн судалгааны байгууллагад мэдэгдэнэ гэж төлөвлөсөн бөгөөд “Дуут нуур хөгжил” ХХК-ийн нүүрс ачилт буулгалтын гаалийн хяналтын талбайд одоогоор түүх, соёлын өв, дурсгалт олдвор тэмдэглэгдээгүй болно.

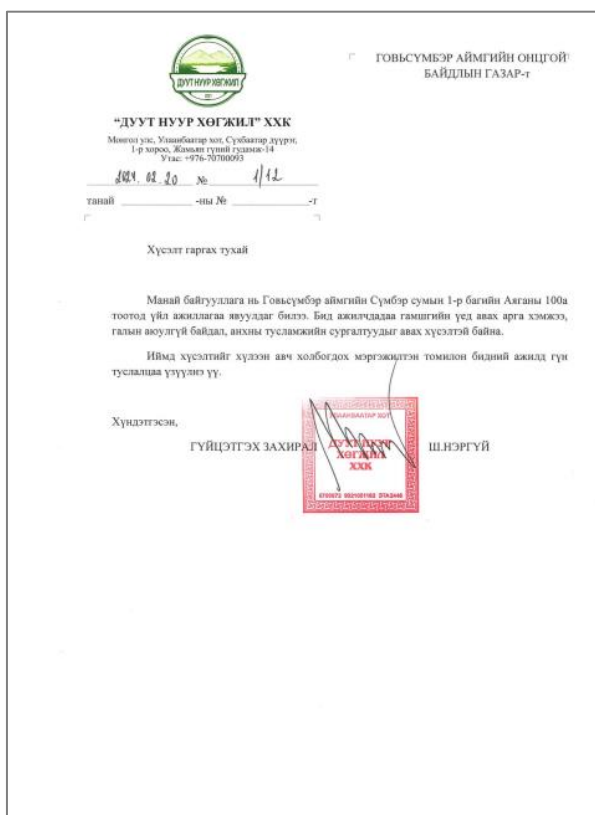
ТАВ. ОСОЛ, ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

“Гаалийн хяналтын талбай” төслийн үйл ажиллагааны явцад төрөл бүрийн осол гарч болзошгүй бөгөөд гол төлөв хүмүүсийн өөрсдийнх нь үйл ажиллагаанаас үүдэн гардаг. Энэ нь машин техник, тоног төхөөрөмжүүдтэй харьцаж ажиллах зэрэг бүхий л үйл ажиллагаатай шууд холбоотой. Өөрөөр хэлбэл, ажилчид, инженер техникийн ажилтнууд ажлын хариуцлага алдах, ялангуяа үйл ажиллагааны явцад технологийн горим зөрчсөнөөс элдэв осол гарч, үйл ажиллагааны хэвийн ажиллагаа саатах, ажиллагсдын эрүүл мэнд хохирох, хөдөлмөрийн чадвараа алдах, тахир дутуу болох, хүний амь нас эрсдэх зэрэг осол аваар гарч болзошгүй тул хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааг анхаарч ажиллах шаардлагатай.

5.1. Байгалийн давагдашгүй хүчин зүйлээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ

Байгалийн гамшгийн улмаас ажилчдын эрүүл мэнд, техник тоног төхөөрөмжид эвдрэл гэмтэл гарч болзошгүй нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор хүчтэй салхи шуурга, аянга цахилгаантай бороо орох үед үйл ажиллагааг түр зогсоож ажиллахаар төлөвлөсөн бөгөөд одоогоор үйл ажиллагаа эхлэсэнээс хойш хүчтэй салхи шуурга болон онцгой нөхцөл үүсээгүй байна.

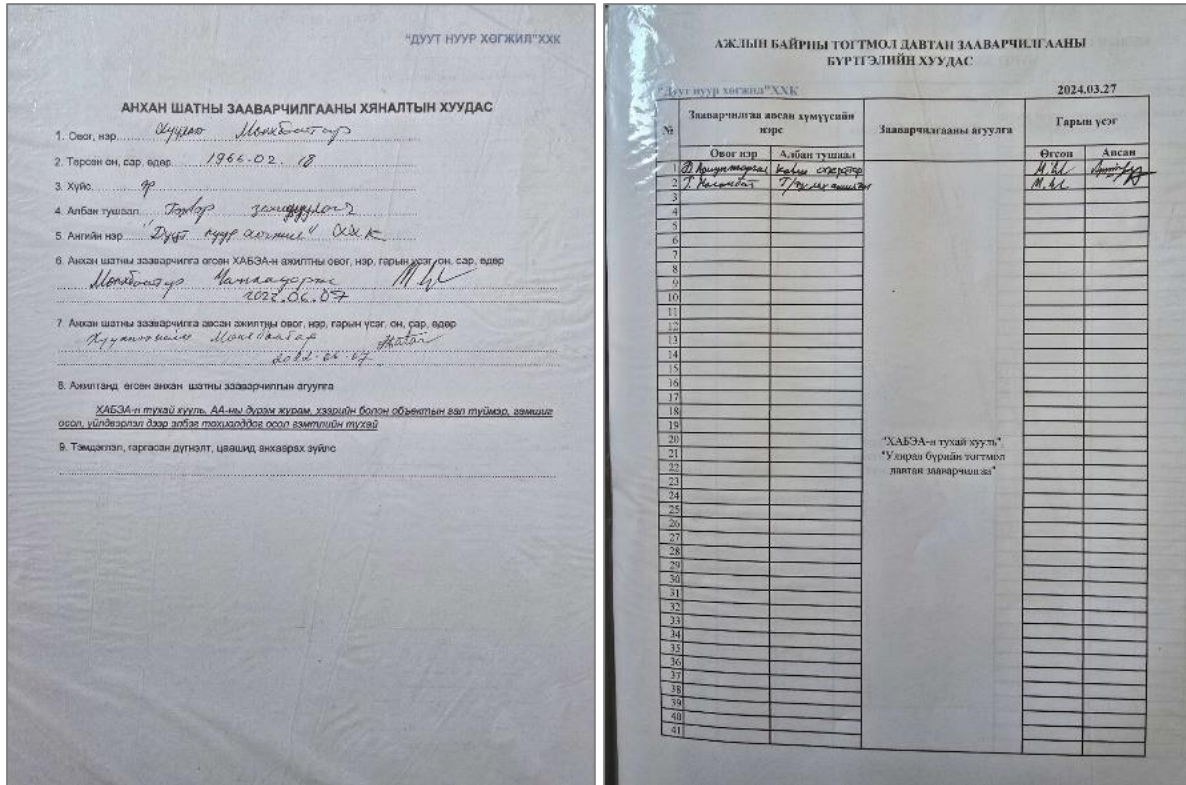
Гэнэтийн осол аваар, гал түймэр, усны аюул мэтийн гэнэтийн ослоос урьдчилан сэргийлэх, осол гарсан тохиолдолд шуурхай хэрэгжүүлэх арга хэмжээг зохион байгуулах талаар Говьсүмбэр аймгийн Сүмбэр сумын Онцгой байдлын газар хүсэлт гаргаж 4 ажилтанд галын сургалт авсан.

Зураг 34. Онцгой байдлын газарт хүргүүлсэн хүсэлт

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний осол эрдлээс сэргийлэх төлөвлөгөөний байгалийн давагдашгүй хүчин зүйлээс урьдчилан сэргийлэх, байгалийн гамшиг гарсан тохиолдолд авах арга хэмжээний биелэлтийг хангах зорилгоор Гаалийн хяналтын талбайн ажилчдад Байгалийн аюул гамшгийн үед авах арга хэмжээний талаар сургалт зохион байгуулсан.

Зураг 35. Давтан зааварчилгааны бүртгэлийн хуудас

5.2. Галын аюулаас урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ

Төслийн талбайд цахилгаан үүсгүүр болон тамхины цог зэргээс гал түймэр гарч болзошгүй бөгөөд гал унтраах багаж хэрэгслийг шаардлагатай газруудад байрлуулж галын хорыг байнга шалгаж, цэнэглүүлж ажиллаж байна.

Зураг 36. Галын сарай, гал унтраах багаж хэрэгсэл байрлуулсан байдал

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН
ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Онцгой байдлын ерөнхий газрын даргын
2012 оны 1 дүгээр сарын 25-ны өдрийн
29 дүгээр тушаалын 4 дүгээр хавсралт

**АЖЛЫН БАЙРНЫ ГАЛЫН
АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫН ДҮГНЭЛТ**

Дугаар **2023038**
Дугаар .....

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын нэр: *Дундговь аймгийн Онцгой байдлын газар* .....

Хаяг: *Говьсүмбэр аймгийн Сүмбэр сум 1-р багц* .....

Ажлын байрны зориулалт, үйл ажиллагааны чиглэл: .....

Дундговь аймгийн Онцгой байдлын газар

Барилга байгууламжид гал унтраах тоног төхөөрөмж, /гал унтраах автомат болон
дохиоллын систем, утаа зайлуулах систем, усан хангамж/ анхан шатны багаж хэрэгсэл
болон материал зэргийг байрлуулсан ашиглахад энэхүү дүгнэлтийг олгоно.
/Улсын тэмдэгтийн хураамжийн тухай хуулийн 33.1.4/
/Галын аюулгүй байдлын тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.1.7/

Олгосон: *2024* он . *02* сар . *21* өдөр
Хүчинтэй хугацаа: *2026* он . *02* сар . *21* өдөр хүртэл

Дүгнэлт олгосон:
..... *Совьсүмбэр* ..... аймаг, нийслэлийн Онцгой байдлын газар /хэл
дарга *Дундговь* ..... цолтой *Д.Т. Галбаатар*

Дүгнэлт гаргасан:
..... *Говьсүмбэр* ..... аймаг, нийслэлийн Онцгой байдлын газар /хэлтсийн/
Гал түймрийн улсын хяналтын байцаагч: *Ашиг* ..... цолтой *Д.Т. Галбаатар*

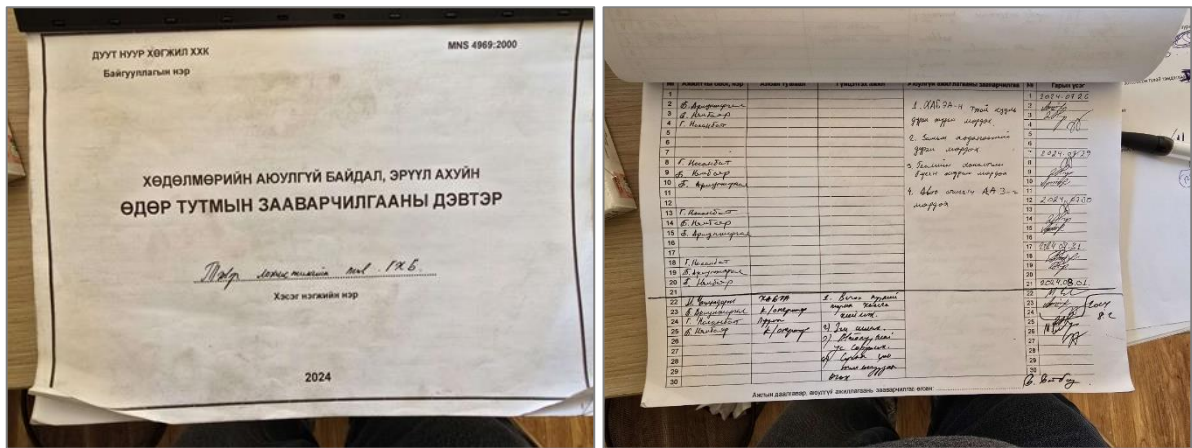
Зураг 37. Галын аюулгүй байдлын дүгнэлт

Говьсүмбэр аймгийн Сүмбэр сумын Онцгой байдлын газраар Ажлын байрны галын аюулгүй байдлын дүгнэлтийг нүүрс ачилт буулгалтын талбайн объектод 2024 оны 02-р сарын 21-ний өдрөөр 2026 оны 2-р сарын 21-ний өдрийг хүртэл 2 жилийн хугацаагаар гаргуулсан.

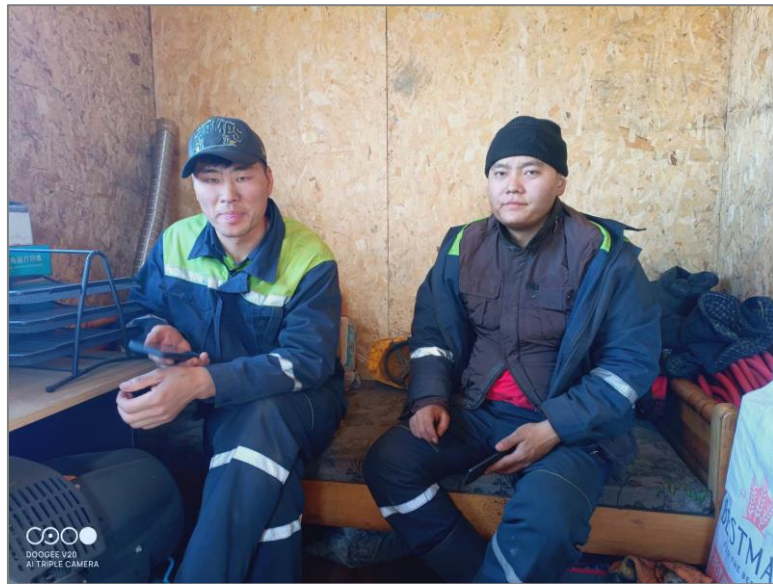
5.3. Осол эрсдлээс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах арга хэмжээ

Болзошгүй осол, саатал, техник тоног, төхөөрөмжийн гэнэтийн аюул үүсэх болзошгүй нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, ажилчид бэртэх, эрүүл мэнд хохирох, амь нас эрсдэх, барилгын үйл ажиллагаа саатах, тоног төхөөрөмж эвдэрч гэмтэхээс урьдчилан сэргийлж ажилчдыг ажилд гарахын өмнө аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаанд өдөр тутам тогтмол хамруулан ажиллаж байна.

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Зураг 38. ХАБЭА-н өдөр тутмын зааварчилгааны бүртгэл

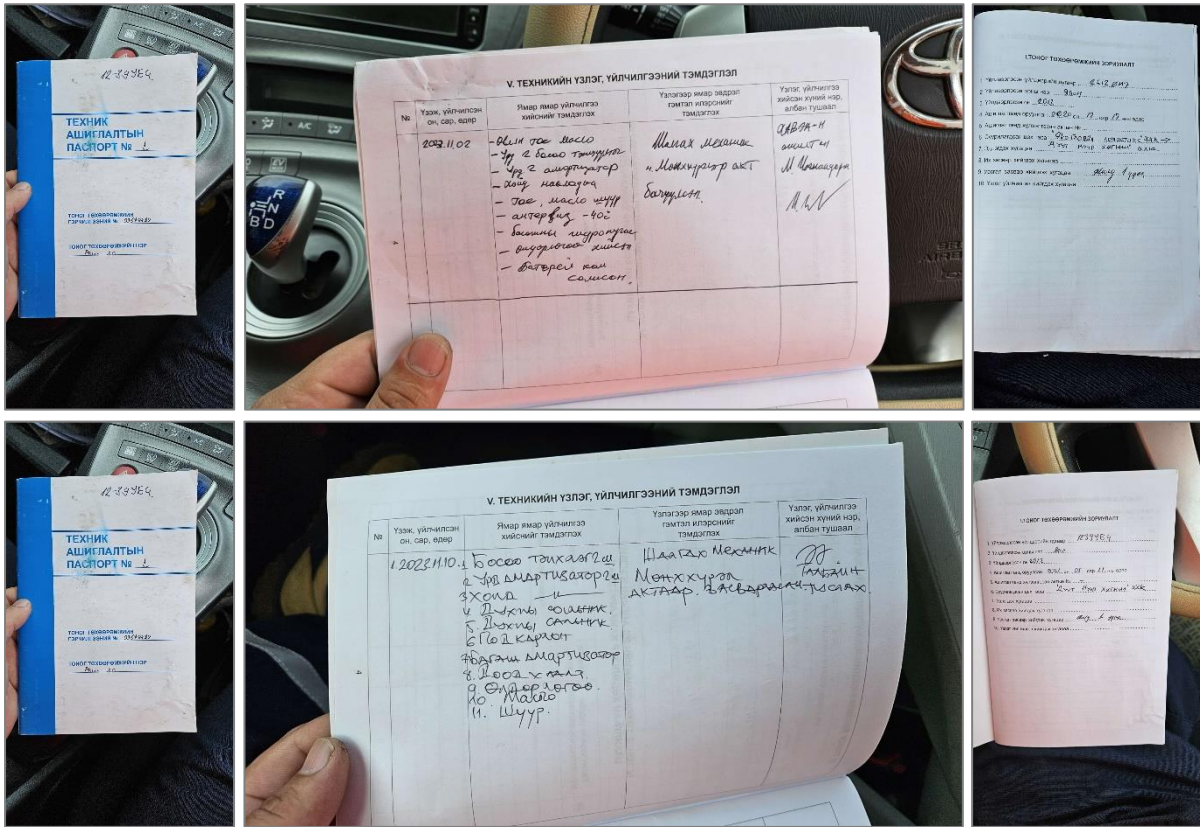

Зураг 39. ХАБЭА-н зааварчилгаа өгч буй байдал

Тээврийн хэрэгслийн шаардлагатай тохиолдолд засвар үйлчилгээг хийлгэсэн байх, аюулгүй ажиллагааны шаардлага хангасан техник тоног төхөөрөмж, тээврийн хэрэгслийг гаалийн хяналтын талбайн үйл ажиллагаанд хэрэглэхээр тээврийн хэрэгслийн бүрэн бүтэн байдалд байнгын хяналт тавьж ажиллаж байна.

Төслийн хүрээнд ашиглагдах тоног төхөөрөмж, техник технологийн аюулгүй байдлыг тогтмол шалгаж, хянаж, бүртгэл хөтлөн ажилладаг.

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Зураг 40. Техник ашиглалтын паспорт, техникийн үзлэг, үйлчилгээний тэмдэглэл

Ажилчдын эрүүл мэнд хохирохоос урьдчилан сэргийлж, яаралтай анхны тусламжид шаардлагатай эм тариа, багаж хэрэгслийг байршуулсан.

Зураг 41. Анхны тусламжийн хайрцаг байршуулсан байдал

Хөдөлмөрийн аюулгүй байдлыг хангах зорилгоор нийт ажилчдад нэг бүрийн хамгаалах хэрэгслийг олгож ажиллаж байна.

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН
ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Дуут нуур ажлын хувцас захиалгын хуудас					
Д/д	Овог,Нэр	Албан тушаал	Хувцасны размер	тоо(3 хос)	Төрөл
1	Б.Батболд	Талбайн эрхлэгч	52	1	Өвлийн
2	М.Чагнаадорж	ХАБЭА ажилтан	52	1	Өвлийн
3	Г.Насанбат	Талбайн туслах	52	1	Өвлийн
5	Б.Ариунжаргал	Ковш оператор	54	1	Өвлийн

Захилга өгсөн: *М. Чамсаагарт /М.Ц.Ц/ 2023.10.14*

Зураг 42. Хөдөлмөр хамгааллын хувцас хэрэгсэл олгосон байдал

Оффисын чингэлэгүүд, хойд, урд харуулын байр, авто пүү, вагон пүүний байр, нийт 5 газарт хэмжилт хийлгэж стандартын дагуу газардуулгын ажлыг гүйцэтгүүлсэн.

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

5 ГАЗАРТ КОНТОР ГАЗАРДУУЛГЫН АЖЛЫГ ХҮЛЭЭЛЦСЭН АКТ

2024 оны 06 сарын 19-ны өдөр Говьсүмбэр аймаг

Нэг. Гүйцэтгэлийн талвар:
 Захиалагч тал болох Дуут нуур хөгжил ХХК, (Регистрийн дугаар 6709672) захиалгаар Ихэрхүүт ХХК-ны гүйцэтгэх захирал Х. Ганчанга нь оффисын чингэлзгүүд, хойд, урд харуулын байр, авто пүү, вагон пүүний байр, нийт 5 газарт хэмжилт хийж, стандартын дагуу газардуулгын ажлыг хийж гүйцэтгэсэн.
 Контор газардуулга хийх ажлыг хийж гүйцэтгэхэд Захиалагч талаас ажлын явцыг хянаж, ажлыг сайжруулах үүднээс, санал дүгнэлтийг байнга өгч тусламж дэмжлэгийг үзүүлсэн.

Комиссын бүрэлдэхүүн:

Дуут нуур хөгжил ХХК төлөөлөгч: Гүйцэтгэгчийг төлөөлөгч:
 Талбайн эзлэгч: Х. Ганчанга
 /Батболд/ /Х. Ганчанга/
 ХАБ-ЭАЖУУТН /М. Чагнаадорж/

№	Шалгасан зүйлийн нэр	Тоо	Шалгах норм (см)	Шалган үзэгдэж байсан (см)	Дууссан хугацаа (он, сар, өдөр)	Дүгнэлт
1	Эррмс	1	4	3,8	2025.06.19 тэнцэнэ	
2	Ерөнхий контур Rx Шит	1	4	3,8		
1	Урд ларгуу	1	4	3,9		
2	Ерөнхий контур Rx Шит	1	4	3,8		
1	Хойд ларгуу	1	4	3,8		
2	Ерөнхий контур Rx Шит	1	4	3,8		
1	Вагон пүү	1	4	4		
2	Ерөнхий контур Rx Шит	1	4	4		
1	Авто пүү	1	4	3,8		
2	Ерөнхий контур Rx Шит	1	4	3,8		

Шалгасан цэлийн тоо 10 Ажиллаж болох цаг 10
 Өгөх үүрэг: Ажиллаж болохгүй цаг:
 Шалгасан: Хүлээн авсан:

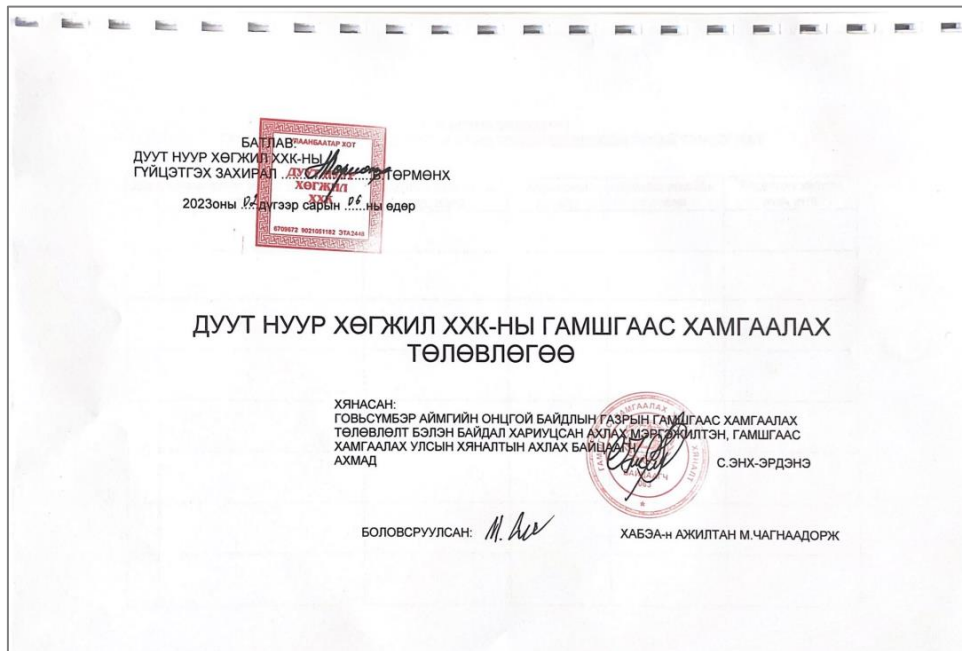
Зураг 43. Газардуулгын ажил гүйцэтгүүлж акт үйлдсэн байдал

“Дуут нуур хөгжил” ХХК нь Гамшгаас хамгаалах төлөвлөгөөг боловсруулж Говьсүмбэр аймгийн Онцгой байдлын газрын Гамшгаас хамгаалах төлөвлөлт бэлэн байдал

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН
ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

хариуцсан ахлах мэргэжилтэн, Гамшгаас хамгаалах улсын хяналтын ахлах байцаагчаар хянуулж баталгаажуулсан болно.

Зураг 44. Гамшгаас хамгаалах төлөвлөгөө

ЗУРГАА. ХОГ, ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

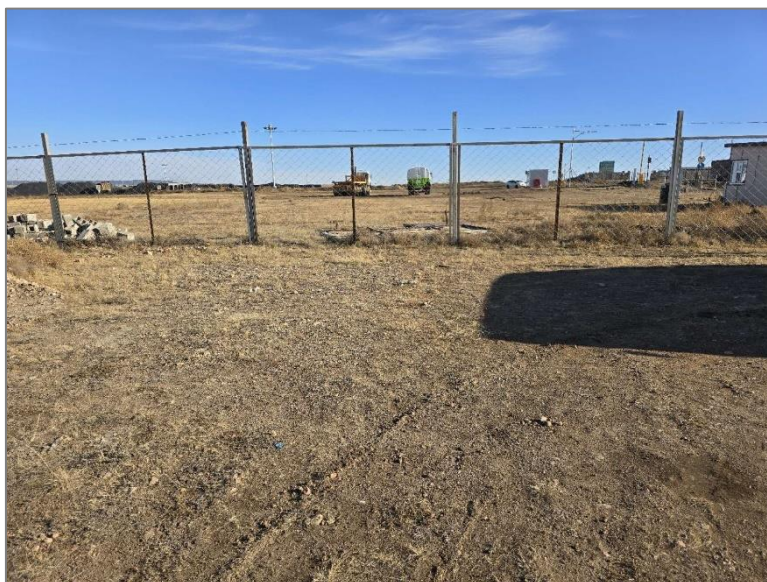
Говьсүмбэр аймгийн Сүмбэр сумын нутагт байрлах “Гаалийн хяналтын талбай” төслийн үйл ажиллагаанаас бий болж буй хог хаягдлын хэмжээг багасгах, аль болох бага хог хаягдал үүсгэх, хог хаягдлын хэмжээг бууруулах, үлдсэн хог хаягдлыг хүрээлэн буй орчинд аюулгүй байдлаар устгах зарчмыг баримтлан ажиллаж байна.

6.1. Энгийн хог хаягдлын менежмент

6.1.1. Хатуу хог хаягдал

“Дуут нуур хөгжил” ХХК-ийн үйл ажиллагаанаас үүсэх ахуйн хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь цаасны хаягдал, хуванцар хаягдал, бусад гэж 3 ангилан цуглуулж, нэгдсэн нэг хогийн цэг дээрх хогийн саванд түр хадгалдаг.

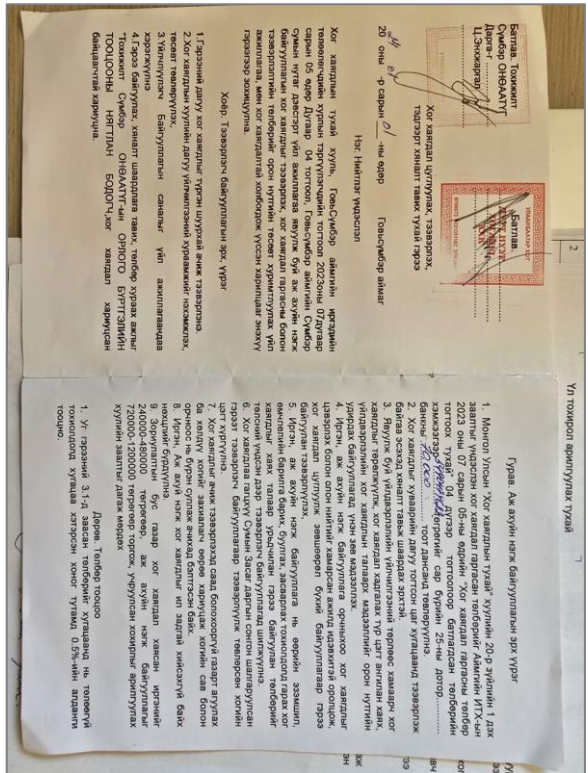
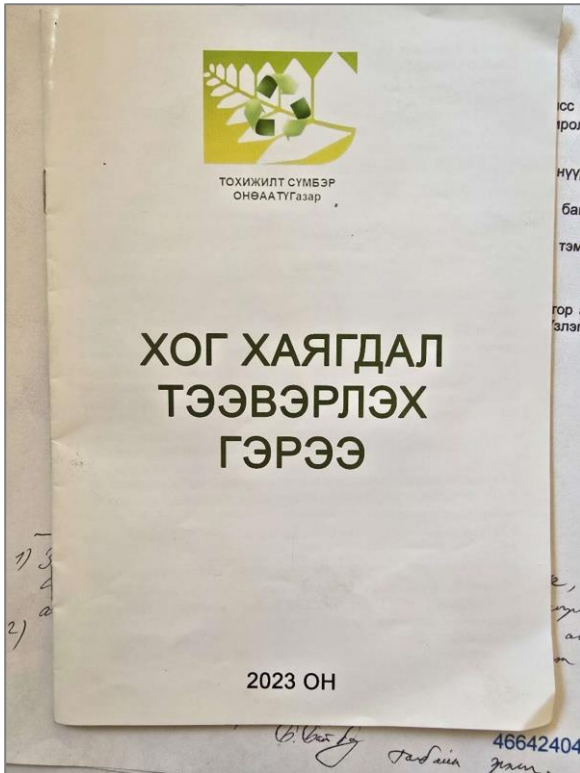
Энгийн хатуу хог хаягдлыг зайлуулах гэрээг Говьсүмбэр аймгийн Сүмбэр сумын “Тохижилт Сүмбэр” ОНӨААТҮГ-тай байгуулж, гэрээний дагуу ачуулж зөвшөөрөгдсөн цэгт зайлуулж байна.

Зураг 45. Хогийн цэг /бункер байрлуулах талбай/

Хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь ангилан ялгасан хог хаягдлыг хоёрдогч түүхий эд хүлээн авах цэгт тушаах, хог хаягдлыг дахин ашиглах зэргийг үйл ажиллагаандаа нэвтрүүлэхээр ажиллаж байна.

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

САР	Төлбөрийн хэмжээ	Төлсөн огноо	Төлбөрийн хэлбэр	Тухайсан хүний гэрэйн үсэг
1				
2	70,000.			<i>Shvayr</i>
3	70,000.			<i>Shvayr</i>
4				
5	70,000.			<i>Shvayr</i>
6				
7	70,000.			<i>Shvayr</i>
8	70,000.			<i>Shvayr</i>
9	70,000.			<i>Shvayr</i>
10				
11				
12				

САР	Төлбөрийн хэмжээ	Төлсөн огноо	Төлбөрийн хэлбэр	Тухайсан хүний гэрэйн үсэг
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				

САР	Төлбөрийн хэмжээ	Төлсөн огноо	Төлбөрийн хэлбэр	Тухайсан хүний гэрэйн үсэг
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				

Зураг 46. Хог хаягдлын гэрээ, ачилтын бүртгэл

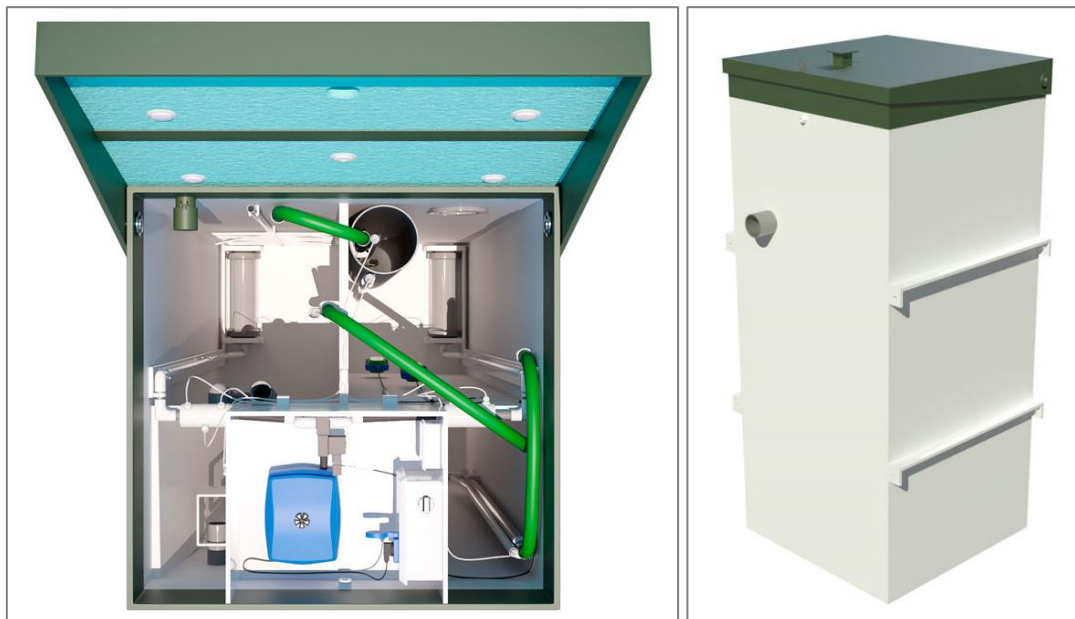

Зураг 47. Гадна байрлуулсан бункер

6.1.2. Ахуйн шингэн хаягдал

“Дуут нуур хөгжил” ХХК-ийн Гаалийн хяналтын талбайд ажилчдын тоо, хүчин чадалд тохируулан “Алтай эколог” ХХК-ийн эколог 6 пр септик систем, бага оврын цэвэрлэх байгууламжийг сонгон суурилуулж байна.

Зураг 48. Суурилуулахаар сонгосон Эколог 6 ПР септик систем

Хүснэгт 2. Техникийн үзүүлэлт

1	Хэрэглэгчийн тоо	6 хүн
2	Багтаамж	1150 л
3	Хүлээн авах камерт 2 цагт орох дээд хэмжээ (литр)	(250 цагт)

Энэхүү бага оврын цэвэрлэх байгууламжийн хүчин чадал нь 1.15 м³/хон, хэрэглэгчдийн тоо 6 хүн, хоолойн гүн 60 м, эрчим хүчний хэрэглээ 1.6 кВт/хон, жин 250 кг.

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Хүснэгт 3. Хэмжээнүүд

№	Хэмжээ	Үзүүлэлт
1	Урт	1080
2	Өргөн	1170
3	Өндөр	2600
4	Жин	250

Зураг 49. Алтай эколог ХХК-ийн тусгай зөвшөөрөл

6.2. Аюултай хог хаягдлын менежмент

“Дуут нуур хөгжил” ХХК-ийн 2024 онд хэрэгжүүлэх байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний аюултай хог хаягдлын менежментэд тусгаснаар машин техникийн төмөр сэлбэг хэрэгсэл болон дугуйн хаягдлыг тусгай талбайд хуримтлуулан эрх бүхий дахин боловсруулах үйлдвэрт нийлүүлэхээр төлөвлөсөн ба 2024 онд хаягдал дугуй, аккумулятор гараагүй байна.

Ашигласан техникийн тос, тосолгооны материал хүлээлгэн өгөх гэрээг “Алтан оршихуй” ХХК-тай байгуулан ажиллаж байна.

Тос тосолгооны материалын хаягдлаар хөрс бохирдохоос сэргийлэх арга хэмжээний хүрээнд шатах тослох материал асарч гоожвол нэн даруй элс, даавуу зэрэгт шингээн авах, бохирдсон хөрсийг хусаж, тусгай зориулалтын талбайд саармагжуулахаар талбай бэлдсэн.

Зураг 50. Тос, тосолгооны материалаар бохирдсон хөрс саармагжуулах талбай

Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасны дагуу автомашины зогсоол, нүүрс ачих буулгах талбайн орчинд машины сэлбэг хэрэгсэл, дугуйн хаягдлаар хөрс бохирдохоос урьдчилан сэргийлж сэлбэг хэрэгсэл, дугуйн хаягдлыг тусгаарласан хашлага бүхий тусгай талбайд хуримтлуулахаар төлөвлөн суурь бэлдсэн болно.

ДОЛОО. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН БИЕЛЭЛТ

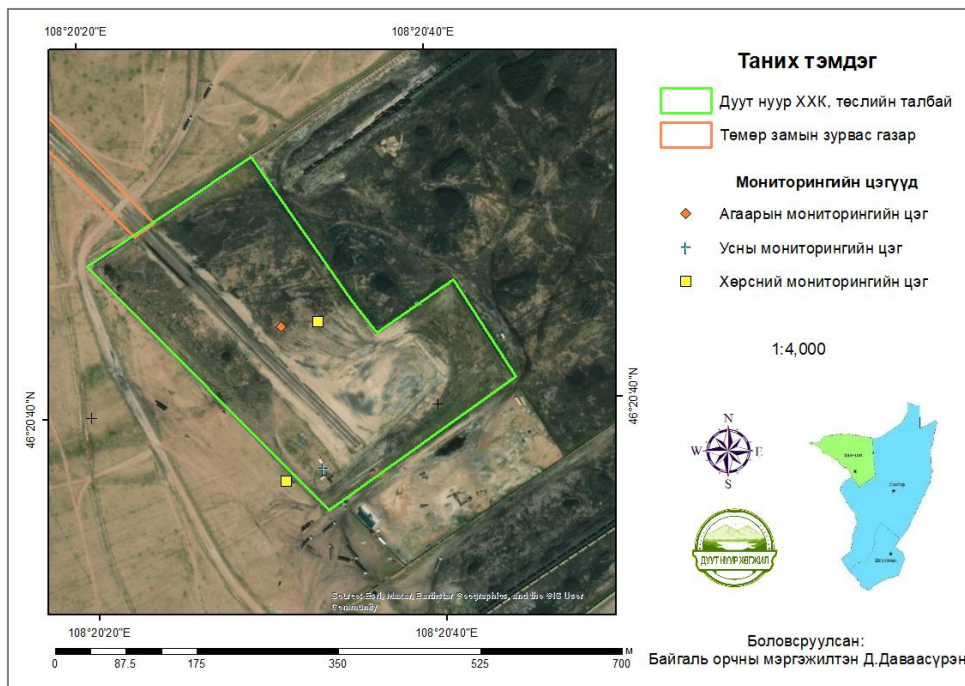
Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний тайланд тусгагдсан мониторингийн цэгүүдэд үндэслэн 2024 оны мониторинг хийх цэг, үзүүлэлтүүдийг дараах байдлаар сонгон авч хэмжилт дээжлэлтүүдийг хийж гүйцэтгэсэн.

Хүснэгт 4. Орчны хяналт шинжилгээний цэгүүдийн байршил

Цэгийн дугаар	Байршил	Солбицол*	
		X	Y
Агаар 1	Ачилт буулгалтын талбайд	108° 20' 31.034''	46° 20' 35.209''
Хөрс 1	Төслийн талбайд	108° 20' 33.111''	46° 20' 43.572''
Хөрс 2	Авто зогсоолын ойролцоо	108° 20' 30.986''	46° 20' 37.266''
Ус	Харуулын байр	108° 20' 32.945''	46° 20' 37.706''

Тайлбар: *-Солбицолын тогтолцоо WGS84 UTM Zone49

Говьсүмбэр аймгийн Сүмбэр сумын нутагт байрлах ачилт буулгалтын талбайн байгаль орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн мониторингийн цэгийн байршлыг дараах зургаар харууллаа.

Зураг 51. Мониторингийн цэгүүдийн байршил

7.1. Агаарын чанарын хяналт, шинжилгээ

7.1.1. Судалгааны аргазүй

7.1.1.1. Хээрийн судалгаа

“Дуут нуур хөгжил” ХХК-ийн нүүрс ачилт буулгалтын гаалийн хяналтын талбай орчмын агаарын чанарын хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлтийн хээрийн судалгааг 2024 оны 6-р сар болон 10-р сард, жилд 2 удаа хийж гүйцэтгэсэн. Энэхүү төслийн талбайн

агаарын чанарын мониторинг хийх гадаад орчны 1 цэгт тоос, азотын давхар исэл, хүхэрлэг хий, шуугианы дээжлэлт, хэмжилт хийв. Дээжийг авахдаа “Сорьц авахад тавих ерөнхий шаардлага MNS 3384:1984” стандартыг баримталсан. Утааны хийг агаарын хяналт шинжилгээний цэгийн орчмын агаараас 2л/мин хурдтайгаар 20 минутын турш шингээгч гуурсанд соруулсан бол нийт тоосыг DustTrak 8530 багажаар, дуу шуугианыг JEIC Type 1015 загварын зөөврийн багажаар тус тус хэмжив.

Зураг 52. Хээрийн судалгааны багаж

Хүхэрлэг хий. Төслийн талбай орчмын агаараас 2 л/мин хурдтайгаар 20 минутын турш тетрахлормеркурат натрийн уусмал /ТХМ/-аар норгосон шингээгч гуурсанд соруулахад шигээгч гуурсны шилэн бөмбөлөгийн давхаргаанд шингэсэн хүхэрлэг хийг лабораторийн нөхцөлд уусмалд шилжүүлж тэр уусмал дээрээ формальдегид, парарозаналины уусмал нэмэхэд үүссэн нэгдлийн өнгөний эрчимшлийг спектрофотометрээр хэмжин хүхэрлэг хийн хэмжээг тодорхойлно.

Азотын давхар исэл. Агаараас азотын давхар ислийг үл хатах мышьяклаг хүчлийн натрийн давс агуулсан кали иодын уусмалаар норгосон шингээгч гуурсаар 0.25 л/мин-ын хурдтайгаар 20 минутын туршсоруулан авахад шингээгч гуурсны шилэн бөмбөлөгийн давхаргаанд шингээж лабораторийн нөхцөлд уусмалд шилжүүлж үүссэн нитрит ион сульфанаины хүчилтэй харилцан үйлчилж диазо нэгдлийг үүсгэх бөгөөд тэр нь α - нафтиламинтай урвалд орж азобудагч бодисыг уусмалын өнгөний эрчимшлээр азотын давхар ислийн хэмжээг тодорхойлдог.

Тоос. Агаар дахь тоосны агууламжийг DustTrak Monitor II Model 8530 гэх зөөврийн автомат багажаар тодорхойлсон бөгөөд энэ багаж нь агаар дахь PM10, PM2,5, PM1.0 хэмжээтэй тоосыг хугацааны өргөн завсарт хэмжиж, хэмжилтийн хугацаанд тоосны агууламжийн хамгийн их, хамгийн бага, дундаж утгыг хэмжинэ.

Агаарт агуулагдаж байгаа тоосыг сорох төхөөрөмжийн тусламжтайгаар соруулан оптик системээр нэвтрүүлэхэд лазер гэрлийн саринал тухайн агшинд оптик систем дундуур өнгөрч буй агаар дахь тоосны агууламжтай шууд хамааралтай байдаг тулгуурласан.

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

7.1.1.2. Лабораторийн задлан шинжилгээ

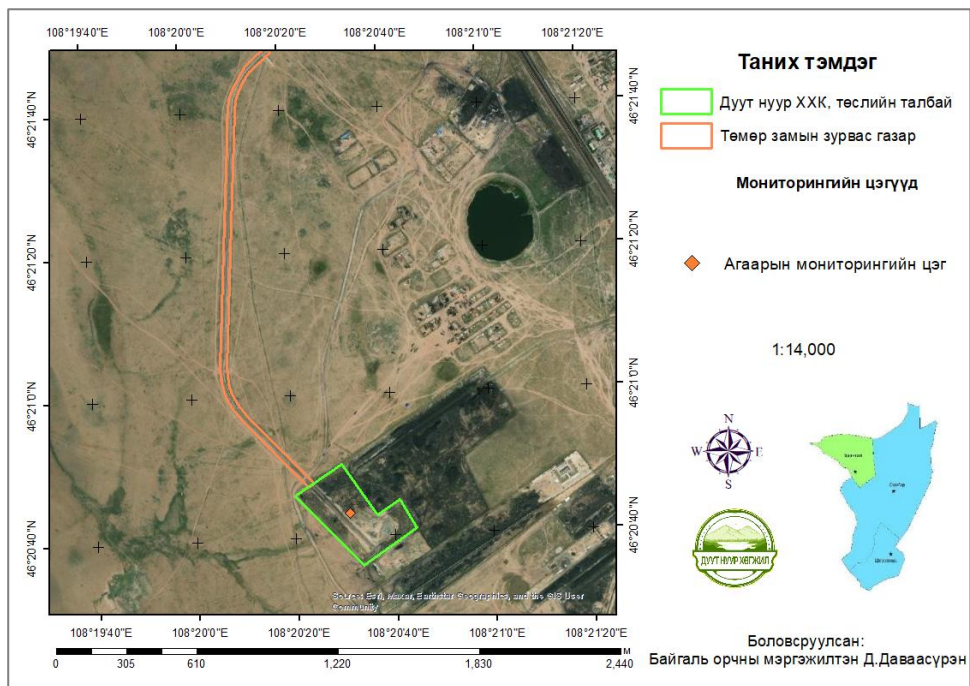
Утааны хийн дээжнүүдэд лабораторийн задлан шинжилгээг MNS 0017-2-5-11:1988 “Агаар дахь азотын давхар ислийн хэмжээг тодорхойлох фотоколориметрийн арга”, MNS 0017-2-5-12:1988 “Агаар мандал. Агаар дахь хүхэрлэг хийн хэмжээг тодорхойлох фотоколориметрийн арга”-уудыг ашигласан байна.

7.1.1.3. Зураглал

Агаарын мониторингийн цэгийн байршилын зураглал хийхдээ Газарзүйн Мэдээллийн Системийн ArcGIS 10.4.1 программын тусламжтай хийж гүйцэтгэв.

Хүснэгт 5. Агаарын чанарын мониторингийн цэг /Гадаад орчин/

Д.д	Солбицол		Цэгийн нэр	Байршил
	X	У		
1	108° 20' 31.034''	46° 20' 35.209''	А-1	Ачилт буулгалтын талбайд

Зураг 53. Агаарын мониторингийн цэг

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Зураг 54. Агаарын чанарын шинжилгээ хийсэн хэсэг /6 болон 9-р сар/

7.1.2. Судалгааны үр дүн

“Дуут нуур хөгжил” ХХК-ийн төслийн талбай нь Говьсүмбэр сумын Сүмбэр сумын нутаг дэвсгэрт байрлах бөгөөд төслийн талбай орчмын агаарын чанарыг тодорхойлох зорилгоор агаарын чанарын шинжилгээ хийсэн болно.

Цаг уур, орчны шинжилгээний газрын Байгаль орчин хэмжилзүйн төв лабораторит шинжилсэн агаарын чанарын сорилтын 2024 оны 6-р сар болон 10-р сарын үр дүнг дараах хүснэгтээр харууллаа.

Хүснэгт 6. Агаарын шинжилгээний лабораторийн сорилтын дүн

№	Сорьц авсан цэг	Сорьц авсан өдөр	Сорьц авсан цаг	Хүхэрлэг хий мг/м ³	Азотын давхар исэл мг/м ³	Нийт тоосны агууламж /TSP/, мг/м ³	Дуу чимээ /ДБА
“Дуут нуур” ХХК, Гаалийн хяналтын талбай							
2024 оны 6-р сар							
1	Ачилт буулгалтын талбай	VI/02	13:55	0.014	0.035	0.180	44
2024 оны 10-р сар							
1	Ачилт буулгалтын талбай	X/09	13:00	0.018	0.080	0.120	44
Агаарын чанарын стандарт MNS 4585:2016				0.450	0.200	0.500	60

Хүн амын эрүүл, аюулгүй орчинд амьдрах нөхцлийг бүрдүүлэх, экосистемийн тэнцлийг хангах зорилгоор хүрээлэн байгаа агаар дахь түгээмэл тархацтай бохирдуулах бодисын хүлцэх хэм хэмжээг тогтоосон стандартын үзүүлэлттэй гаалийн хяналтын талбайн гадна агаарын сорилтын дүнг харьцуулахад агаар дахь түгээмэл тархацтай бохирдуулах бодисын хүлцэх агууламж нь сөрөг нөлөөллийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс хэтрээгүй байгаа болно.

Цаг уур, орчны шинжилгээний газрын Байгаль орчин хэмжилзүйн төв лабораторит шинжилсэн агаарын чанарын сорилтын дүнг хавсралт хэсэгт оруулав.

7.2. Хөрсөн бүрхэвчийн хяналт шинжилгээ

7.2.1. Судалгааны аргазүй

7.2.1.1. Хөрсний хээрийн судалгаа

Гаалийн хяналтын талбайн хөрсний мониторингийн хээрийн судалгаа буюу хөрсний дээж авалтыг 2024 оны 6-р сар болон 10-р сард хийж гүйцэтгэсэн. “Дуут нуур хөгжил” ХХК-ийн хөрсний мониторинг хийх нийт 2 цэгээс өнгөн хөрсний буюу 0-10 см гүнээс дээжлэлт хийсэн. Хөрсний бохирдолын дээжийг холимог дээж байдлаар авсан. Дээжийг авахдаа “Шинжилгээний дээж авахад тавигдах ерөнхий шаардлагууд MNS 3298 : 1990” стандартыг баримталсан.

7.2.1.2. Лабораторийн задлан шинжилгээ

Хөрсний дээжнүүдэд агро-хими, физик шинж, хүнд зэрэг үзүүлэлтүүдийг лабораторийн задлан шинжилгээний аргаар тодорхойлсон. *Хөрсний агрохимийн шинж* чанарын үзүүлэлтүүдийг Байгаль орчин хэмжилзүйн төв лабораторийн Хөрсний итгэмжлэгдсэн лабораторид тодорхойлуулсан болно. Үүнд:

• Ялзмаг	-	Тюриний
• Урвалын орчин (рН)	-	Потенциометрийн
• СаСО ₃ карбонат	-	Кальциметрийн
• Механик бүрэлдэхүүн	-	Гидрометрийн
• Давсжилт, ЕС	-	Потенциометрийн
• Фосфор	-	Спектро фотометр
• Кали	-	Дөлт фотометр

Хөрсний дээжийг лабораторийн задлан шинжилгээнд бэлтгэж боловсруулахад “Физик химийн шинжилгээ хийх дээжийг урьдчилан боловсруулах. MNS ISO 11464:2002” стандарт, анализ хийхэд “Хөрсний агрохимийн үзүүлэлтийг тодорхойлох арга. MNS 3310 : 1991” стандартуудыг мөрдлөг болгосон байна.

7.2.1.3. Зураглал

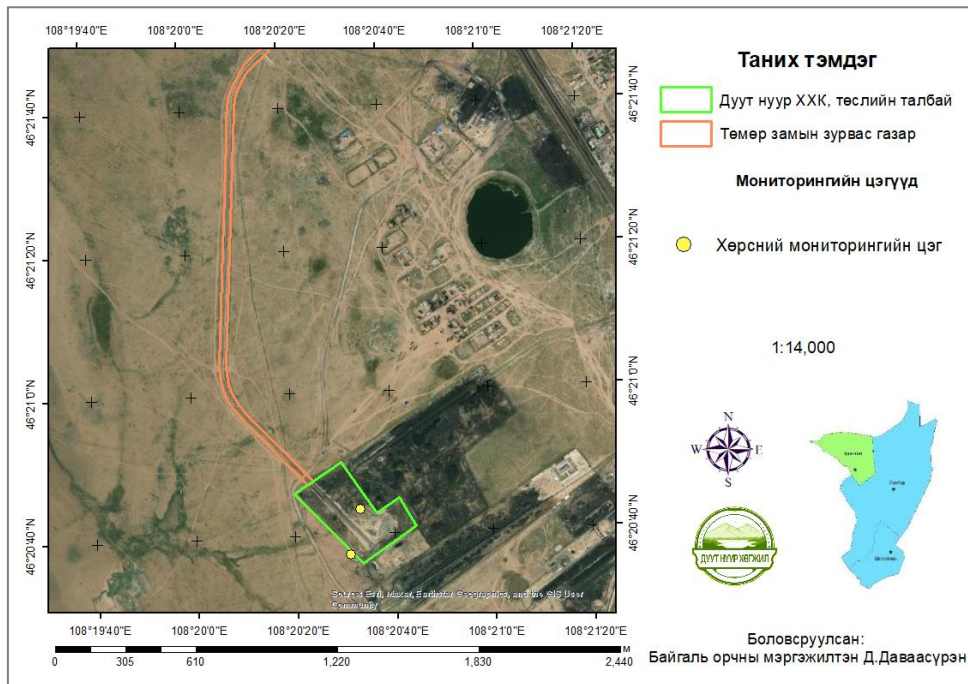
Хөрсний мониторинг цэгийн байршлын зураглал хийхдээ Газарзүйн Мэдээллийн Системийн ArcGIS 10.4.1 программ дээр хийж гүйцэтгэсэн. Хэвлэлийн эхийг А4 хуудсан дээр 1:14000 масштабтай бэлдсэн.

Хүснэгт 7. Хөрсний мониторингийн цэгийн солбицол

№	Мониторинг цэг	Ерөнхий байршил	Цэгийн солбицол	
			Ү	Х
1	S1	Төслийн талбайд	108° 20' 33.111”	46° 20' 43.572”
2	S2	Авто зогсоолын ойролцоо	108° 20' 30.986”	46° 20' 37.266”

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Зураг 55. Хөрсний мониторингийн цэгийн байршил

7.2.2. Судалгааны үр дүн

“Дуут нуур хөгжил” ХХК-ийн Гаалийн хяналтын талбайн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний 2024 оны орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангах, талбайн хөрсөн бүрхэвчийн шинж чанарыг тодорхойлох зорилгоор төслийн талбайгаас өнгөн хөрсний дээжлэлт хийж хөрсний химийн үндсэн шинж, хөрсний механик бүрэлдэхүүн, хөрсний хүнд металл тодорхойлох шинжилгээг Байгаль орчин хэмжилзүйн төв лабораторийн Хөрсний итгэмжлэгдсэн лабораторит шинжлүүлсэн болно.

“Дуут нуур хөгжил” ХХК-ийн төслийн талбайгаас авсан хөрсний дээжлэлтүүд хийсэн хэсгийг дараах зургаар харууллаа.

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Зураг 56. Хөрсний дээжлэлт хийсэн цэг /Төслийн талбайн голд 6 болон 9-р сар/

Зураг 57. Хөрсний дээжлэлт хийсэн цэг /Авто зогсоолын ойролцоо 6 болон 9-р сар/

Хөрсний химийн үндсэн шинж. Гаалийн хяналтын талбайгаас авсан өнгөн хөрсний химийн үндсэн шинжийг дараах хүснэгтээр харууллаа.

Хүснэгт 8. Хөрсний химийн үндсэн шинж

№	Сорьц авсан	Чийг, %	pH	Ялзмаг, %	Аммонийн азот	Нитратын азот	Фосфор (P ₂ O ₅)	Сульфат (SO ₄)
---	-------------	---------	----	-----------	---------------	---------------	---	----------------------------

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

	цэгийн нэр				(NH ₄ -N) мг/кг	(NO ₃ -N) мг/кг		
1	Авто машины зогсоол	0.4	8.5	1.2	55.8	1.1	0.5	71.0
2	Ачилт буулгалтын талбай	0.9	8.7	1.4	25.5	2.3	1.4	50.7

Нүүрс ачилт буулгалтын гаалийн хяналтын талбайд хийсэн хөрсний дээжлэлт нь сул хүчиллэгээс саармаг урвалын орчинтой, карбонатгүй, ялмагийн агууламжаар дунд зэрэг, цахилгаан дамжуулах чанар бага буюу давсжилтгүй, хөдөлгөөнт фосфор болон калийн хангамжаар дунд зэрэг байна.

Хөрсний үржил шимт чанар буурах, хөрсний гадарга байгалийн төрхөө алдах байдлыг хөрсний эвдрэл гэж үздэг бөгөөд тус төслийн талбайн хэмжээнд хийсэн хээрийн судалгааны явцад элэгдэл эвдрэлийн ул мөр ажиглагдсан бөгөөд талбай нь хүний үйл ажиллагааны нөлөөлөлд өртсөн байна.

Хөрсний хүнд металл. Хөрсөн дэх хүнд металлын агууламж өнгөн хэсэгтээ (0-10 см) хар тугалга, кадми, мөнгөн ус, стронци, хром, зэс, цайр шинжлүүлсэн сорилтын дүнд “Хөрсний чанар. Хөрсөнд агуулагдах бохирдуулах бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ” (MNS 5850:2019) стандартын хүлцэх агууламжаас давсан үзүүлэлт гараагүй буюу бохирдолгүй байна. Хөрсний хүнд металлын үзүүлэлтүүдийг дараах хүснэгтээр харууллаа.

Хүснэгт 9. Хөрсний хүнд металлын үзүүлэлтүүд

Д/д	Дээж авсан гүн	Cr	Pb	Cd	Zn	Cu	Hg	Sr	
		мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	
S1	Авто машины зогсоол	10 см	<0.5	21	0.5	<0.5	29	<0.005	207
Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ, MNS 5850:2019									
Шаварлаг хөрс		150	100	3	300	100	2	800	

Хөрсний лабораторийн шинжилгээний үр дүнг хавсралт хэсэгт оруулсан болно.

7.3. Усны чанарын хяналт шинжилгээ

7.3.1. Судалгааны аргазүй

7.3.1.1. Газар дээрх хэмжилт дээжлэлт

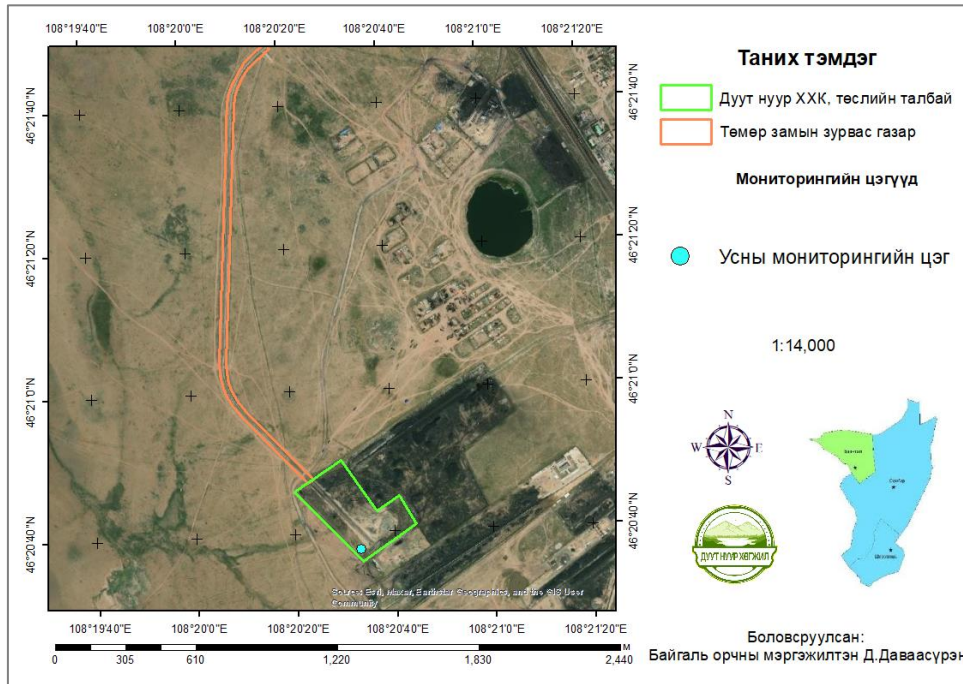
“Дуут нуур хөгжил” ХХК нь ундны зориулалтын усны хэрэглээг савласан цэвэр усыг хэрэглэдэг бөгөөд ахуйн хэрэглээг гүний худгаас зөөврөөр хангаж байгаа бөгөөд нүүрс ачилт

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

буулгалтын гаалийн хяналтын талбайн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний 2024 оны орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангах, унд-ахуйн усны чанарыг тодорхойлох зорилгоор ахуйн хэрэглээний уснаас дээж авч усны химийн ерөнхий шинжилгээг Байгаль орчин хэмжилзүйн төв лабораторит шинжлүүлсэн болно.

Гаалийн хяналтын талбайн ахуйн хэрэглээний уснаас дээжлэлт хийсэн байршлыг дараах зургаар харууллаа.

Зураг 58. Усны мониторингийн цэгийн байршил

Зураг 59. Ахуйн усны дээжлэлт хийсэн хэсэг /2024 оны 6 болон 10-р сар/

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Хүснэгт 10. Усны мониторингийн цэгүүдийн координат

№	Дээжний төрөл, нэр	Солбицол	
		Уртраг	Өргөрөг
1	Ахуйн усны дээжлэлт	108 ⁰ 20' 32.945''	46 ⁰ 20' 37.706''

7.3.1.2. Усны чанарын шинжилгээ

Төслийн ахуйн усны химийн ерөнхий үзүүлэлтүүдийг Байгаль орчин хэмжилзүйн төв лабораторит шинжлүүлсэн болно.

Усны шинжилгээний лаборатори нь биоген элементүүд болох аммони (NH₄), нитрит (NO₂), нитрат (NO₃), исэлдэх чанар (ПИЧ), гол ионууд болох сульфат (SO₄), төмөр (Fe), ерөнхий хатуулаг, кальци (Ca²⁺), магни (Mg²⁺) зэргийн агууламжийг тодорхойлдог ба усны шинжилгээ хийсэн аргачлалыг дараах хүснэгтээр харуулав.

Хүснэгт 11. Усны шинжилгээний аргачлал

№	Шинжилсэн үзүүлэлтүүд	Шинжилгээний аргачлал
1	Ерөнхий хатуулаг	Комплексометрийн арга
2	Хлорид	Арганометрийн арга
3	Кальци	Комплексометрийн арга
4	Магни	Тооцооны арга
5	Сульфат	Турбидиметрийн арга
6	Төмөр	Колориметрийн арга
7	Аммони, нитрат, нитрит	Харааны колориметрийн арга

Усны шинжилгээний үр дүнг Хүрээлэн буй орчин. Эрүүл мэндийг хамгаалах. Аюулгүй байдал. Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ MNS 0900:2018 стандарттай харьцуулж дүгнэлт гаргалаа. Энэхүү стандартын зорилго нь хүн амын ундны болон ахуйн зориулалтаар хэрэглэх усны эрүүл ахуйн болон чанар, аюулгүй байдлын шаардлага хангуулахад оршино.

7.3.2. Судалгааны үр дүн

Гаалийн хяналтын талбайн ахуйн хэрэглээний усны чанарыг тодорхойлох зорилгоор хийсэн дээжийг Байгаль орчин хэмжилзүйн төв лабораторит шинжлүүлсэн усны химийн ерөнхий шинжилгээний үзүүлэлтүүдийг дараах хүснэгтээр харууллаа.

Хүснэгт 12. Усны химийн шинжилгээний үзүүлэлтүүд 1/2

Сорьц авсан цэг	pH	ЕС мкСи/см	SO ₄ мг/л	Cl мг/л	Ca мг/л	Mg мг/л	Na+K мг/л	HCO мг/л	Эрд мг/л	Хат М-экв/л
Ахуйн ус	7.43	1602	172	266	61.3	46.4	240	329	1115	6.88
MNS 0900:2018	6.5-8.5	1000	500	350	100	30	-	-	-	7.0

Хүснэгт 13. Усны химийн шинжилгээний үзүүлэлтүүд 2/2

Сорьц	Ж/б	ПИЧ	NH ₄	NO ₂	NO ₃	PO ₄	Fe	F
-------	-----	-----	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	----	---

**ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН
ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

авсан цэг	мг/л	мг/л	мг/л	мг/л	мг/л	мг/л	мг/л	мг/л
Ахуйн ус	7.43	1602	172	266	61.3	46.4	240	329
MNS 0900:2018	6.5-8.5	1000	500	350	100	30	-	-

Шинжилсэн химийн үндсэн үзүүлэлтүүд нь “Ундны усны стандарт MNS 0900:2018” стандартын шаардлага хангаж байна. Лабораторийн шинжилгээний үр дүнг хавсралт хэсэгт оруулсан болно.

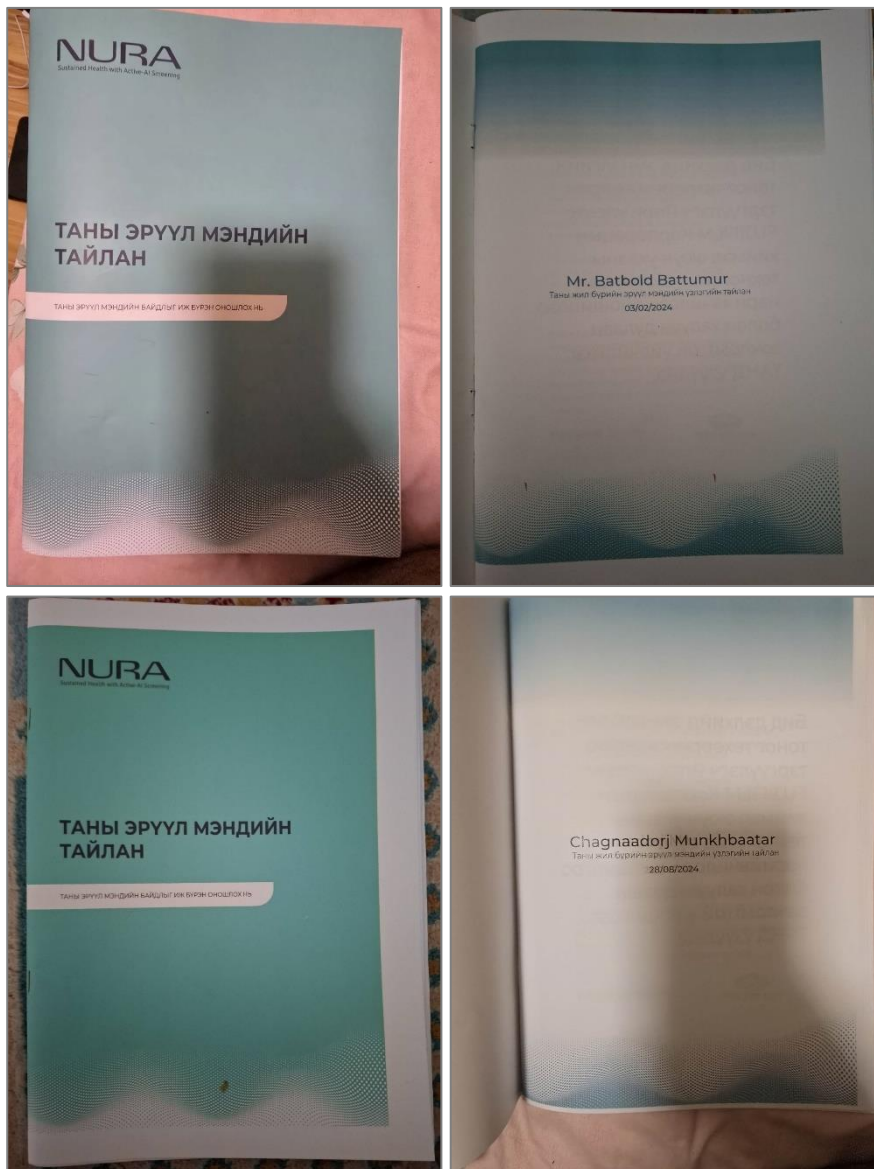

НАЙМ. УДИРДЛАГА, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Компанийн удирдлага нь байгаль орчны холбогдолтой бүх хууль журмын дагуу үйл ажиллагааг удирдан зохион байгуулахаас гадна хуулийн хариуцлага хүлээх бөгөөд байгаль орчныг хамгаалахад төслийн байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөө, орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн дагуу ажилласан болно.

8.1. Ажиллагсдын ХАБЭА, эрүүл мэнд

Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, ажилчдын эрүүл мэндэд хяналт тавих, хамгаалах, эрүүл ахуйн шаардлагыг хангуулах зорилгоор гаалийн хяналтын талбайн ажилчдыг НУРА Монгол төвд эрүүл мэндийн иж бүрэн оношлогоонд хамруулсан.

Зураг 60. Ажилчдыг эрүүл мэндийн үзлэгт оруулсан бичиг баримт

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Мөн гаалийн хяналтын талбайн байранд эмийн сан, эмнэлгийн анхны тусламжийн хэсэгтэй, анхны тусламжийн хайрцаг байрлуулсан.

Зураг 61. Анхны тусламжийн хайрцаг

8.2. Ажлын байрны галын аюулгүй байдал

Гаалийн хяналтын талбайн оффис, захиргааны байрны өрөөнүүдэд галын дохиоллын систем, гал унтраах хэрэгслийг зохих газруудад байрлуулж байнгын бэлэн байдалд байлгаж галын аюул гарах болзошгүй газруудад анхааруулах зурагт хуудас, тэмдэг тэмдэглэгээг байршуулсан.

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Зураг 62. Галын аюулгүй ажиллагааны самбар, галын дохиоллын систем, тэмдэг тэмдэглэгээ

8.3. Хөдөлмөр хамгааллын хувцас хэрэгслийн олголт

“Дуут нуур хөгжил” ХХК-ийн ажилчдын хувцас хэрэгслийг өвөл болон зуны улиралд ажлын хувцасны захиалгын хуудасны дагуу олгож ажиллав.

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

"Дуут нуур хөгжил" ХХК ажлын хувцас хүлээлцсэн хуудас								
Д/д	Овог,Нэр	Регистрийн дугаар	Албан тушаал	Хувцасны размер	тоо (3 хос)	Төрөл	Хүлээн авсан гарын үсэг	Огноо
1	Б.Багболд	ЕЙ86082111	Талбайн эрхлэгч	52	1	Зуны	<i>Б.Багболд</i>	2023.05.12
2	М.Чагнаадорж	ЗЮ89092513	ХАБЭА ажилтан	52	1	Зуны	<i>М.Чагнаадорж</i>	2023.05.12
3	Г.Насанбаг	КА86111893	Талбайн туслах	52	1	Зуны	<i>Г.Насанбаг</i>	2023.05.12
4	С.Мөнхбилэг	КЮ92021519	Автопүүний оператор	54	1	Зуны	<i>С.Мөнхбилэг</i>	2023.05.12
5	Б.Ариунжаргал	ЕУ90091913	Ковш оператор	54	1	Зуны	<i>Б.Ариунжаргал</i>	2023.05.12

Хувцасны олголт хийсэн ажилтан: *М.Чагнаадорж*
 Албан тушаал: *ХАБЭА-н ажилтан*
 Огноо: *2023.05.12*
 Гарын үсэг: *М.Чагнаадорж*

Зураг 63. Ажлын хувцас хүлээлцсэн бүртгэл

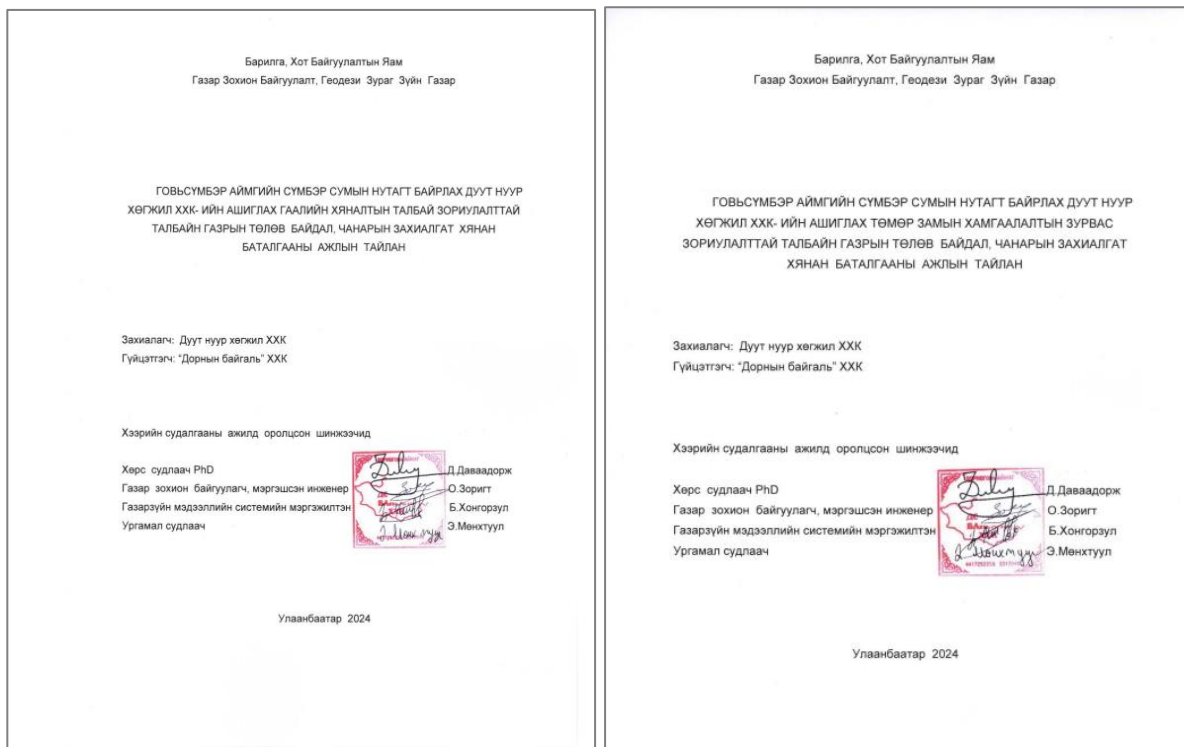
8.4. Газрын төлөв байдал, чанарын улсын хянан баталгааны тайлан, дүгнэлт

“Дуут нуур хөгжил” ХХК нь Газрын төлөв байдал, чанарын хянан баталгааны тайлан, дүгнэлт гаргуулах ажлыг эзэмшил газрын зориулалтын дагуу “Дорнын байгаль” ХХК-тай гэрээ байгуулж 2024 оны 07-р сард гүйцэтгүүлсэн болно.

Зураг 64. Газрын төлөв байдал, чанарын хянан баталгааны хээрийн судалгаа хийж буй нь

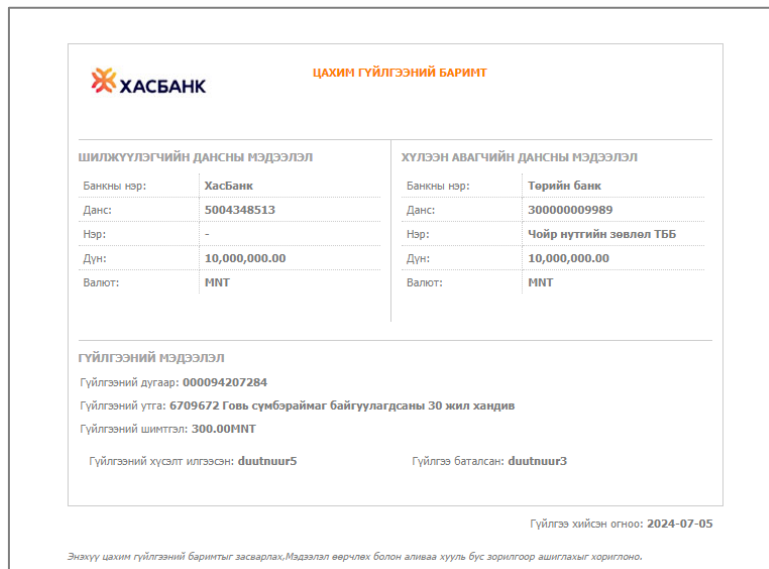
ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Зураг 65. Газрын төлөв байдал, чанарын хянан баталгааны ажлын тайлан

8.5. Төсөл хэрэгжих орон нутгийн удирдлагатай нийгмийн хариуцлагын хүрээнд хамтран ажилласан байдал

Говьсүмбэр аймаг байгуулагдсаны 30 жилийн ойн баярыг тохиолдуулан тус аймгийн Засаг даргын тамгын газарт 10 сая төгрөгний хандив өгсөн.

Зураг 66. Хандивын гүйлгээний баримт

Говьсүмбэр аймгийн Экологийн цагдаагийн албатай хамтарч 1-р багийн ойр очмын хог хаягдал цэвэрлэсэн, техникээр хамтарч ажилласан.

**ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН
ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

Зураг 67. Хог хаягдал цэвэрлэгээ

Говьсүмбэр аймгийн Онцгой байдлын комиссын гаргасан хуваарийн дагуу орон нутгийн малчдын өвөлжөөний зам дагуу 220 км-т зам өөрийн үйл ажиллагаанд ашигладаг ковш, техник хэрэгслээр зам гаргаж цас хуссан.

Зураг 68. Цас цэвэрлэж хусаж буй байдал

Говьсүмбэр аймгийн Авто тээврийн газартай хамтарч орон нутгийн нүүрс тээврийн батлагдсан маршрутын дагуу тээврийн зам засварын ажилд техникээр хамтарч ажилласан.

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН
ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Зураг 69. Зам засварын ажил гүйцэтгэж буй явц

**ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН
ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

**ЕС. 2024 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ,
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ НӨЛӨӨЛӨЛД ӨРТӨГЧ ОРШИН СУУГЧИД,
ОРОЛЦОГЧ ТАЛУУДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ**

“Дуут нуур хөгжил” ХХК-ийн Говьсүмбэр аймгийн Сүмбэр сумын нутагт байрлах Гаалийн хяналтын талбайн 2024 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайланг хийж гүйцэтгэлээ.

Байгаль орчны ерөнхий үнэлгээний дүгнэлтэд тусгасан онцгойлон анхаарах зүйлс болон байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг цаг тухай бүрд нь даган мөрдөх ажлын хүрээнд 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг батлуулан байгаль хамгаалах төлөвлөгөө, орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлтийг Говьсүмбэр аймгийн байгаль орчны газарт 2024 онд хэрэгжүүлэх байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд тусгасан ажлуудын гүйцэтгэлийн тайланг хүргүүлж байна.

Хүснэгт 14. 2024 онд зарцуулсан Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний зардал

№	Гүйцэтгэсэн ажлы нэр	Зардал, төг
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах хамгаалах арга хэмжээний зардал	1,042,026,778
2	Орчны тохижилт, Ногоон байгууламж байгуулсан зардал	201,161,210
3	Осол эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн зардал	157,699,960
4	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний зардал	16,810,000
5	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн зардал	1,000,000
6	Удирдлага зохион байгуулалтын зардал	17,200,000
Нийт зардал		1,435,897,948

“Дуут нуур хөгжил” ХХК нь 2024 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг хангуулахад нийт 1,435,897,948 (1 тэрбум дөрвөн зуун гучин таван сая найман зуун ерэн долоон мянга есөн зуун дөчин найман) төгрөгийг зарцуулсан байна.

ХАВСРАЛТ

- Аж ахуйн нэгжийн улсын бүртгэлийн гэрчилгээ
- Газрын кадастрын зураг
- Аж ахуйн нэгж, байгууллагын газар эзэмших эрхийн гэрчилгээ
- Иргэн, хуулийн этгээдэд газар эзэмшүүлэх гэрээ
- Гаалийн хяналтын бүс тогтоосон тушаал
- Агаарын шинжилгээний сорилтын үр дүн
- Хөрсний шинжилгээний үр дүн
- Усны шинжилгээний үр дүн

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН
ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

		
МОНГОЛ УЛС ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДИЙН УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭ		
000255216		
2021.05.28		9019097414
<i>/ Бүртгэсэн он, сар, өдөр /</i>		<i>/ Хувийн хэргийн дугаар /</i>
		6709672
		<i>/ Регистрийн дугаар /</i>
Дуут нуур хөгжил	Гадаадын хөрөнгө оруулалттай хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани	
	<i>/ Хуулийн этгээдийн нэр, хариуцлагын хэлбэр /</i>	
Дүрэм		
<i>/ Үүсгэн байгуулах баримт бичиг /</i>		
Шийдвэр	01	2021.05.28
<i>/ шийдвэрийн нэр /</i>	<i>/ дугаар /</i>	<i>/ он, сар, өдөр /</i>
45300	Автомашины сэлбэг, эд ангийн худалдаа	
49230	Автомашинаар ачаа тээвэрлэх	
46100	Төлбөр эсвэл гэрээний үндсэн дээр хийгдэх бөөний худалдаа	
<i>/ Код /</i>	<i>/ Үйл ажиллагааны чиглэл /</i>	
Хугацаагүй	1	5,353,645.00
<i>/ хугацаа /</i>	<i>/ гишүүдийн тоо /</i>	<i>/ хөрөнгийн хэмжээ, мянган төгрөгөөр /</i>
Говьсүмбэр, Сүмбэр, 3-р баг, 4, 75 тоот, Утас1: 88101808, Утас2: , Факс:		
<i>/ хуулийн этгээдийн албан ёсны хаяг /</i>		
	ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДИЙН УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ГАЗАР <i>/ Бүртгэсэн байгууллагын нэр /</i>	
		М.МОНГОЛЖИН <i>/ гарын үсэг /</i>
	Гэрчилгээ дахин олгосон 2022 он 05 сар 16 өдөр	

**ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН
ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

Хуулийн этгээдийн үүсгэн байгуулах баримт бичигт оруулсан нэмэлт өөрчлөлтийн бүртгэл

Д/д	Нэмэлт өөрчлөлтийн агуулга	Бүртгэсэн	
		Огноо	Ажилтан тэмдэг
1	Батзориг овогтой Төрмөнх-г Гүйцэтгэх захирал-р сонгосон(томилсон)-ыг бүртгэв.	2022.05.16	М.Монголжин
2	Дахин гэрчилгээ олгов.	2022.05.16	М.Монголжин
3	Хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээ 2566807.5 мян.төг-р нэмэгдэж нийт 7920452.5 мян.төг болсон өөрчлөлтийг бүртгэв.	2023.02.13	Э.Мөнхзаяа
4	Шараа овогтой Нэргүй-г Гүйцэтгэх захирал-р сонгосон(томилсон)-ыг бүртгэв.	2023.05.04	С.Мөнхсанчид

Энэхүү гэрчилгээг хуурамчаар үйлдсэн этгээдэд Монгол Улсын хуулийн дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ. Улсын бүртгэлийн гэрчилгээ засвартай бол хүчингүй.

000255216

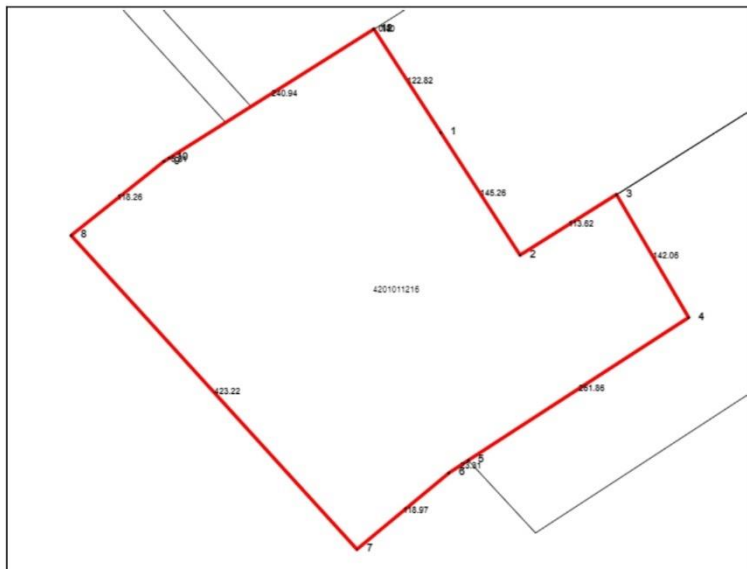

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Говьсүмбэр аймгийн Газрын харилцаа, Барилга хот байгуулалтын газар

Нэгж талбарын дугаар: 4201011216 Эрхийн төрөл: ашиглах
Регистрийн дугаар: 6709672 Хуулийн этгээдийн нэр: Дуут нуур хөгжил ХХК

ХАЯГ:	Аймаг/Хот: Говьсүмбэр	Сум/Дүүрэг: Сүмбэр	Баг/Хороо: 1-р баг, Ганзам	Кадастрын муж: 0010
	ШИНЭ: Гудамж: Аяган	Тоот: 100a	ХУУЧИН: Гудамж	Тоот:

Орчны тойм

Координатын систем:
WGS84/UTM 49N
EPSG: 32649

Масштаб = 1:108336

Талбайн хэмжээ: 153693 квадрат метр

Энэхүү кадастрын зураг нь газар эзэмших, ашиглах эрхийн гэрчилгээ болон гэрээний хамт хүчин төгөлдөр болно.

www.egazar.gov.mn

Нэгж талбарын дугаар: 4201011216

ХАЯГ:	Аймаг/Хот: Говьсүмбэр	Сум/Дүүрэг: Сүмбэр	Баг/Хороо: 1-р баг, Ганзам	Кадастрын муж: 0010
	Гудамж: Аяган	Тоот: 100a		

Нэгж талбар

№	X	Y	Урт
1	295446.45	5136067.79	122.82
2	295509.80	5135962.62	145.26
3	295584.70	5135838.23	113.62
4	295683.16	5135895.17	142.06
5	295751.08	5135770.48	261.86
6	295526.23	5135635.81	23.31
7	295506.26	5135623.74	118.97
8	295412.05	5135550.98	423.22
9	295137.06	5135872.75	118.26
10	295232.17	5135943.16	6.31
11	295237.63	5135946.32	240.94
12	295446.10	5136067.59	0.40

Барилга

№	X	Y	Урт	Дугаар	Талбай
---	---	---	-----	--------	--------

МОНГОЛ УЛС

АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН ГАЗАР АШИГЛАХ ЭРХИЙН

ГЭРЧИЛГЭЭ

Дугаар: 0000221863

Сингапур улсын харъяат Дуут нуур хөгжил ХХК 6709672
(нэр) (регистр)
Аймгийн Засаг даргын захирамж 20 23 оны 09 сарын 07 өдрийн А/211 тоот
(шийдвэр гаргагч)
Шийдвэрийг үндэслэн Говьсүмбэр Сүмбэр 1-р баг, Ганзам
(аймаг, нийслэл) (сум, дүүрэг) (баг, хороо)
Аяган 100а хаягт
(гудамжны нэр) (хашааны дугаар)
байрлах, нэгж талбарын 4201011216 дугаар бүхий 153693 м.кв газрыг
Гаалийн хяналтын талбай зориулалтаар
5 жилийн хугацаатай эзэмшүүлж, эрхийн улсын бүртгэлийн А-1902000054
дугаарт бүртгэж гэрчилгээ олгов.

Энэхүү гэрчилгээ хүчинтэй эсэхийг QR кодыг уншуулж шалгах
бөгөөд гэрчилгээнд агуулагдаж буй мэдээллийг харах боломжтой.

Хэвлэсэн огноо: 2023-09-22

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН
ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

ГХГЗЗГ-ын даргын 157 тоот
тушаалын 2 дугаар хавсралт

Нэгж талбарын дугаар: 420101215
Улсын бүртгэлийн дугаар: A-1902000054
Гэрчилгээний дугаар: 0000221863

ГАДААДЫН ИРГЭН, АЖ АХУЙН НЭГЖ, ГАДААДЫН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТТАЙ АЖ
АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГАД ГАЗАР АШИГЛУУЛАХ ГЭРЭЭ

2023 оны 9 сарын 22 өдөр

№ 04201-2023/00108

Говьсүмбэр аймаг/хот Сүмбэр
сум/дүүрэг

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

Монгол Улсын Газрын тухай хууль, Говьсүмбэр аймаг /нийслэл/-ийн Сүмбэр сум
/дүүрэг/-ын Засаг даргын 2023 оны 09 сарын 07-ны өдрийн 04201-А/211/2023 тоот шийдвэрийг
үндэслэн газрын асуудал эрхэлсэн албан тушаалтан Дондог овогтой Мишээл газар ашиглагчийг
төлөөлж

(Дуут нуур хөгжил ХХК)

(иргэн, аж ахуйн нэгжийн нэр)

Дуут нуур хөгжил ХХК-ны гүйцэтгэх захирал Ш.Нэргүй

нар энэхүү гэрээг байгуулав.

Энэхүү гэрээнд гэрээний салшгүй хэсэг болох дараахь зүйлийг заавал тусгах бөгөөд эдгээрийн
бүрдэл дутуу бол гэрээг хүчингүйд тооцох үндэслэл болно. Үүнд:

- 1.1. газрын байршил, хэмжээ, хил хязгаар, заагийг тодорхой харуулсан кадастрын зураг
- 1.2. газар өмчлөгчөөс газар ашиглагчид тус газрыг хүлээлгэн өгсөн тухай акт;
- 1.3. газрын төлөв байдал, чанарын улсын хянан баталгааг зохих журмын дагуу хийлгүүлж
баталгаажуулсан баримт;

Хоёр. Гэрээний нөхцөл

- 2.1. Газар э зэмшигчид олгосон газрын нийт хэмжээ

153693 Үүнээс:

Нэгж талбарын тодорхой
хэсгийг эзэмших зориулалт
Гаалийн хяналтын талбай

Тухайн зориулалтаар
эзэмших газрын хэмжээ
153693

Газар эзэмших
хугацаа
5 жил

2.2. Газар ашиглах эрхийг улсын бүртгэлд бүртгэгдсэн буюу Улсын бүртгэлийн ерөнхий
хуулийн 9.11-д заасан дундын мэдээллийн санд улсын бүртгэлийн дугаарыг оруулсан өдрөөс эхлэн
хуульд заасны дагуу газрын төлбөрийг тооцож ногдуулна.

2.3. Газрын төлбөрийг нэхэмжлэхийн дагуу Татварын албанд тушаана. Газрын төлбөр төлөгч
жилийн төлбөрийг тэнцүү хэмжээгээр хуваан улиралд ногдох төлбөрийг дараа сарын 20-ны өдрийн
дотор төлөх бөгөөд дараа улирлуудын төлбөрийг урьдчилан төлж болно.

2.4. Эрх бүхий байгууллагын шийдвэрээр газрын суурь үнэлгээ, газрын үнэлгээний тойрог,
зэрэглэл, бүс, газар эзэмших, ашиглах зориулалтын итгэлцүүр, төлбөрийн хувь, хэмжээ өөрчлөгдсөн
тухай бүр уг өөрчлөлттэй холбогдуулан газрын төлбөрийг 30 хоногийн дотор шинэчлэн ногдуулна.

Гурав. Газар ашиглагчийн эрх, үүрэг

- 3.1. Гэрээний нөхцлийн дагуу газрыг ашиглах;
- 3.2. Газар өмчлөгчөөс газрын төлөв байдал, чанарын улсын хянан баталгааг гаргуулж авах;
- 3.3. Гэрээнд үүргээ зохих ёсоор биелүүлж ирсэн бол эрхийн гэрчилгээний хугацаа дуусахад уг
газрыг үргэлжлүүлэн ашиглахаар эрхийн гэрчилгээний хугацааг сунгуулах;
- 3.4. Газрын төлбөрийг газрын ашигт шинж чанарыг ашигласан эсэхээс үл хамааран хуульд
заасан хугацаанд нь төлөх;
- 3.5. Төлбөр төлөх үүргээ хугацаандаа гүйцэтгээгүй тохиолдолд гүйцэтгээгүй үүргийн үнийн
дүнгийн 0.5 хувиар хэтэрсэн хоног тутамд алданги төлөх;
- 3.6. Газар өмчлөгчөөс газрын ашиглалттай холбогдуулан тавьсан шаардлагыг цаг тухайд нь
биелүүлэх;
- 3.7. Холбогдох хууль тогтоомжоор тогтоосон бусад эрх, үүрэг, хариуцлага хүлээх;
- 3.8. Газар ашиглагч нь оршин байгаа хаягаа үнэн зөв гэрээнд тусгуулна. Хаяг байршил
өөрчлөгдсөн тохиолдолд газар ашиглуулагчд 10 хоногийн дотор албан бичгээр мэдэгдэнэ;

**ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН
ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

7.1. Газар ашиглагчийн газар ашиглах эрх дуусгавар болоход хуульд өөрөөр заагаагүй бол уг этгээдийн газар дээрх барилга байгууламж, бусад эд хөрөнгө өмчлөгч этгээдийн тэрхүү эд хөрөнгөө тухайн газар дээр ашиглах эрх дуусгавар болно.

7.2. Хуулинд заасан үндэслэлээр газар ашиглах эрх дуусгавар болоход уг газар дээрх барилга байгууламж, бусад эд хөрөнгийг шилжүүлэх зардлыг газар ашиглагч этгээд өөрөө хариуцна.

7.3. Хуулийн хугацаанд газрыг чөлөөлөөгүй бол тухайн шатны Засаг дарга албадан нүүлгэх ажлыг зохих хууль тогтоомжийн дагуу зохион байгуулна.

Найм. Бусад зүйл

8.1. Гэрээ нь газар ашиглагчид газрыг актаар хүлээлгэн өгч, Эрх бүхий Засаг дарга газар ашиглах эрхийг олгосон өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр болж мөрдөгдөнө.

8.2. Энэхүү гэрээг хоёр хувь үйлдэж, талууд гарын үсэг зурсан өдрөөс эхлэн _____ (үсгээр) жилийн хугацаатай байгуулав.

8.3. Энэхүү гэрээтэй холбоотой бусад асуудлыг Монгол улсын холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу шийдвэрлэнэ.

8.4. Газар ашиглуулах гэрээг талууд жил бүр дүгнэх ба газар ашиглагч гэрээний биелэлтийг жил бүрийн 06 дугаар сарын 25-ны дотор, газар ашиглуулагч гэрээний 3 дугаар зүйлд заасан үүргийн биелэлтийг 07 дугаар сарын 01-ний дотор багтаан дүгнэнэ.

Гэрээний талуудын албан ёсны хаяг, харилцах утас:

Газар ашиглуулагч:

Говьсүмбэр аймгийн Газрын харилцаа, Барилга хот байгуулалтын газар

Утас: 70543387

Газар ашиглагч: Дуут нуур хөгжил ХХК

Газрын байршил: Говьсүмбэр аймаг, Сүмбэр сум, 1-р баг, Ганзам, Аяган 100а тоот

Газар ашиглагчийн хаяг: Говьсүмбэр аймаг, Сүмбэр сум, 3-р баг, 4-75 тоот

Регистр / улсын бүртгэл /-ийн дугаар: /6709672/

Харилцах утас: : 99087158

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

Газар ашиглуулагчийг төлөөлж:

Кадастрын асуудал хариуцсан мэргэжилтэн

Д.Мишээл /тэмдэг/

Энэхүү гэрээний нэг хувийг хадгалав: _____

4201011216

Газар ашиглагчийг төлөөлж:

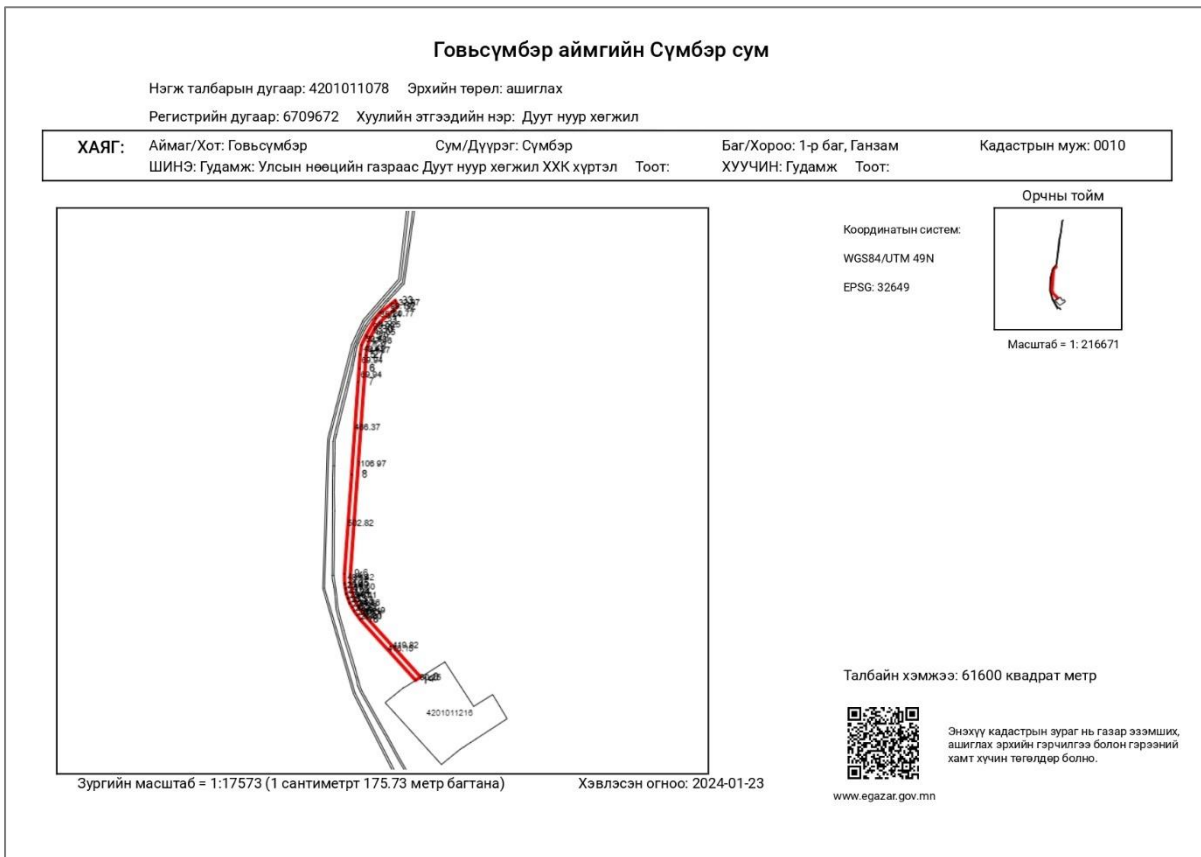
Дуут нуур хөгжил ХХК-ны гүйцэтгэх захирал Нэргүй

/гарын үсэг/ _____ /амга/

бүхийн нэгж талбарын хувийн хэрэгт

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Нэгж талбарын дугаар: 4201011078

ХАЯГ:	Аймаг/Хот: Говьсүмбэр	Сум/Дүүрэг: Сүмбэр	Баг/Хороо: 1-р баг, Ганзам	Кадастрын муж: 0010
	Гудамж: Улсын нөөцийн газраас	Дуут нуур хөгжил ХХК хүртэл	Тоот:	

Нэгж талбар				Барилга			
№	X	Y	Урт	№	X	Y	Урт
1	295256.59	5137895.74	99.19				
2	295178.10	5137835.00	35.24				
3	295154.73	5137808.62	99.99				
4	295101.94	5137723.76	52.38				
5	295078.49	5137676.96	48.47				
6	295069.59	5137629.38	69.94				
7	295062.31	5137559.92	69.94				
8	295055.02	5137490.45	466.37				
9	295006.63	5137027.21	502.82				
10	294953.31	5136527.89	48.48				
11	294952.59	5136479.48	25.69				
12	294956.02	5136454.05	25.69				
13	294959.45	5136428.62	25.57				
14	294967.23	5136404.30	25.57				
15	294975.00	5136379.97	22.84				
16	294985.29	5136359.59	22.84				
17	294995.58	5136339.22	26.00				
18	295010.17	5136317.71	26.00				
19	295024.77	5136296.20	416.15				
20	295295.11	5135979.75	30.25				
21	295321.28	5135994.98	419.82				
22	295048.71	5136314.35	48.49				
23	295021.49	5136354.47	41.36				
24	295002.85	5136391.37	46.11				
25	294988.83	5136435.25	46.50				
26	294982.62	5136481.27	44.42				
27	294983.28	5136525.63	1106.97				
28	295099.29	5137625.03	44.87				
29	295108.25	5137668.95	47.46				
30	295123.78	5137713.75	44.05				
31	295145.09	5137752.26	47.25				
32	295174.34	5137789.36	120.77				
33	295268.53	5137865.04	32.97				

МОНГОЛ УЛС

АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН ГАЗАР АШИГЛАХ ЭРХИЙН

ГЭРЧИЛГЭЭ

Дугаар: 0000139310

	улсын харъяат	Дуут нуур хөгжил ХХК	6709672
		<small>(нэр)</small>	<small>(регистр)</small>
	Сумын Засаг даргын захирамж	20 22 оны 11 сарын 30 өдрийн А/248 тоот	
	<small>(шийдвэр гаргагч)</small>		
Шийдвэрийг үндэслэн	Говьсүмбэр	Сүмбэр	1-р баг, Ганзам
	<small>(аймаг, нийслэл)</small>	<small>(сум, дүүрэг)</small>	<small>(баг, хороо)</small>
	Улсын нөөцийн газраас	Дуут нуур хөгжил ХХК хүртэл	хаягт
	<small>(гудамжны нэр)</small>	<small>(хашааны дугаар)</small>	
байрлах, нэгж талбарын	4201011078	дугаар бүхий	61600 м.кв газрыг
	Төмөр замын хамгаалалтын зурвас		зориулалтаар
	5	жилийн хугацаатай эзэмшүүлж, эрхийн улсын бүртгэлийн	А-1902000046

дугаарт бүртгэж гэрчилгээ олгов.

Энэхүү гэрчилгээ хүчинтэй эсэхийг QR кодыг уншуулж шалгах
бөгөөд гэрчилгээнд агуулагдаж буй мэдээллийг харах боломжтой.

Хэвлэсэн огноо: 2024-01-23

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН
ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

ГХГЗЗГ-ын даргын 157 тоот
тушаалын 2 дугаар хавсралт

Нэгж талбарын дугаар: 4201011078
Улсын бүртгэлийн дугаар: A-1902000046
Гэрчилгээний дугаар: 0000139310

**ГАДААДЫН ИРГЭН, АЖ АХУЙН НЭГЖ, ГАДААДЫН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТТАЙ АЖ
АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГАД ГАЗАР АШИГЛУУЛАХ ГЭРЭЭ**

2022 оны 11 сарын 30 өдөр

№ 04201-2022/00290

Говьсүмбэр аймаг/хот Сүмбэр
сум/дүүрэг

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

Монгол Улсын Газрын тухай хууль, Говьсүмбэр аймаг /нийслэл/-ийн Сүмбэр сум /дүүрэг/-ын Засаг даргын 2022 оны 11 сарын 30 -ны өдрийн 04201-А/248/2022 тоот шийдвэрийг үндэслэн газрын асуудал эрхэлсэн албан тушаалтан Бавүүдорж овогтой Алтантуяа газар ашиглагчийг төлөөлж

(Дуут нуур хөгжил ХХК)

(иргэн, аж ахуйн нэгжийн нэр)

Дуут нуур хөгжил ХХК-ны .

нар энэхүү гэрээг байгуулав.

Энэхүү гэрээнд гэрээний салшгүй хэсэг болох дараах зүйлийг заавал тусгах бөгөөд эдгээрийн бүрдэл дутуу бол гэрээг хүчингүйд тооцох үндэслэл болно. Үүнд:

- 1.1. газрын байршил, хэмжээ, хил хязгаар, заагийг тодорхой харуулсан кадастрын зураг
- 1.2. газар өмчлөгчөөс газар ашиглагчид тус газрыг хүлээлгэн өгсөн тухай акт;
- 1.3. газрын төлөв байдал, чанарын улсын хянан баталгааг зохих журмын дагуу хийлгүүлж баталгаажуулсан баримт;

Хоёр. Гэрээний нөхцөл

2.1. Газар э зэмшигчид олгосон газрын нийт хэмжээ

61600 Үүнээс:

Нэгж талбарын тодорхой хэсгийг эзэмших зориулалт

Тухайн зориулалтаар эзэмших газрын хэмжээ

Газар эзэмших хугацаа

Төмөр замын хамгаалалтын зурвас

61600

5 жил

2.2. Газар ашиглах эрхийг улсын бүртгэлд бүртгэгдсэн буюу Улсын бүртгэлийн ерөнхий хуулийн 9.11-д заасан дундын мэдээллийн санд улсын бүртгэлийн дугаарыг оруулсан өдрөөс эхлэн хуульд заасны дагуу газрын төлбөрийг тооцож ногдуулна.

2.3. Газрын төлбөрийг нэхэмжлэхийн дагуу Татварын албанд тушаана. Газрын төлбөр төлөгч жилийн төлбөрийг тэнцүү хэмжээгээр хуваан улиралд ногдох төлбөрийг дараа сарын 20-ны өдрийн дотор төлөх бөгөөд дараа улирлуудын төлбөрийг урьдчилан төлж болно.

2.4. Эрх бүхий байгууллагын шийдвэрээр газрын суурь үнэлгээ, газрын үнэлгээний тойрог, зэрэглэл, бүс, газар эзэмших, ашиглах зориулалтын итгэлцүүр, төлбөрийн хувь, хэмжээ өөрчлөгдсөн тухай бүр уг өөрчлөлттэй холбогдуулан газрын төлбөрийг 30 хоногийн дотор шинэчлэн ногдуулна.

Гурав. Газар ашиглагчийн эрх, үүрэг

- 3.1. Гэрээний нөхцлийн дагуу газрыг ашиглах;
- 3.2. Газар өмчлөгчөөс газрын төлөв байдал, чанарын улсын хянан баталгааг гаргуулж авах;
- 3.3. Гэрээнд үүргээ зохих ёсоор биелүүлж ирсэн бол эрхийн гэрчилгээний хугацаа дуусахад уг газрыг үргэлжлүүлэн ашиглахаар эрхийн гэрчилгээний хугацааг сунгуулах;
- 3.4. Газрын төлбөрийг газрын ашигт шинж чанарыг ашигласан эсэхээс үл хамааран хуульд заасан хугацаанд нь төлөх;
- 3.5. Төлбөр төлөх үүргээ хугацаандаа гүйцэтгээгүй тохиолдолд гүйцэтгээгүй үүргийн үнийн дүнгийн 0.5 хувиар хэтэрсэн хоног тутамд алданги төлөх;
- 3.6. Газар өмчлөгчөөс газрын ашиглалттай холбогдуулан тавьсан шаардлагыг цаг тухайд нь биелүүлэх;
- 3.7. Холбогдох хууль тогтоомжоор тогтоосон бусад эрх, үүрэг, хариуцлага хүлээх;
- 3.8. Газар ашиглагч нь оршин байгаа хаягаа үнэн зөв гэрээнд тусгуулна. Хаяг байршил өөрчлөгдсөн тохиолдолд газар ашиглуулагчд 10 хоногийн дотор албан бичгээр мэдэгдэнэ;

**ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН
ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

Дөрөв. Газар ашиглуулагчийн эрх, үүрэг

- 4.1. Газрыг гэрээнд заасан зориулалтын дагуу ашиглаж байгаа эсхийг хянах;
- 4.2. Уг газрыг ашиглуулахын зэрэгцээ дараахь шаардлагыг газар ашиглагчид тавих эрхтэй.
Үүнд:
  - а. Газрыг үр ашигтай зохистой ашиглах, хамгаалах, байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль тогтоомж болон төрийн эрх бүхий байгууллагаас газар ашиглалттай холбогдуулан тавьсан нийтлэг шаардлагыг биелүүлэх, байгаль орчны нөлөөлөх байдлын үнэлгээнээс гарсан зөвлөмжийг мөрдөж ажиллах
  - б. Ашиглалтын явцад байгаль орчинд сөрөг нөлөө үзүүлсэн бол ашиглагч өөрийн хөрөнгөөр уг элэгдэл, эдвэрлэл орсон газрыг сэргээн сайжруулах
  - в. Орчны бохирдлоос сэргийлэх арга хэмжээг газар ашиглагч өөрийн хөрөнгөөр авч хэрэгжүүлнэ.
  - г. Газрын тухай хууль тогтоомж, газар ашиглах гэрээний нөхцөл, болзлыг удаа дараа буюу ноцтой зөрчсөн
  - д. Хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр гэрээнд заасан зориулалтын дагуу тухайн газраа 2 жил дараалан ашиглаагүй тохиолдолд газар ашиглах эрхийн гэрчилгээг хүчингүй болгоно.
- 4.3. Газрын тухай хуулийн 35.3.1.-35.3.6.-д заасан үүргээ гүйцэтгээгүй, энэ талаар тавьсан шаардлагыг биелүүлээгүй тохиолдолд гэрээг цуцалж, мөн хуулийн 62 дугаар зүйлд зааснаар хохирлыг нөхөн төлөхийг шаардах;
- 4.4. Газар ашиглуулах гэрээг жил бүр дүгнэх;
- 4.5. Холбогдох хууль тогтоомжоор олгогдсон бусад эрх, үүрэг, хариуцлага хүлээх;

Тав. Газрын талаарх эд хөрөнгийн эрхийн зарим зохицуулалт

- 5.1. Газар ашиглагчийн өмчлөлд байгаа тухайн газар дээрх үл хөдлөх эд хөрөнгийн өмчлөх эрх өөр этгээдэд шилжвэл **2 тал харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр газар ашиглах эрхийг шилжүүлж болно** гэж шийдвэрлэнэ.
- 5.2. Энэхүү гэрээгээр ашиглах газрыг хязгаартай ашиглах эрх бүхий газар ашиглагч байгаа болон ийнхүү ашиглахаар шаардсан бол түүний газар ашиглах нөхцөл, журам нь газрын тухай хуулийн 48-р зүйлд заасан нөхцөлийг дагаж мөрдөх болно. Шаардлагатай гэж үзвэл энэхүү гэрээнд хавсаргаж болно.
- 5.3. Гэрээний талуудын шаардлагатай гэж үзсэн бусад нөхцөл: Ашиглах эрх бүхий газраа зориулалтын дагуу ашиглаагүй болон тогтоосон төлбөрийг зохих журмын дагуу төлөөгүй тохиолдолд газар ашиглах эрхийг нь хүчингүй болгох хүртэл арга хэмжээ авч газар дээрх эд хөрөнгийн эрхийн асуудлыг шүүхийн журмаар шийдвэрлэнэ. Мөн Зохих зөвшөөрөлгүйгээр газрын хэмжээнд өөрчлөлт оруулсан нөхцөлд газар ашиглах эрхийг цуцлах хүртэл арга хэмжээ авна.

Зургаа. Гэрээний зөрчил, хариуцлага

6.1. Ноцтой зөрчил:

- 6.1.1. Газрын төлбөрийг нэхэмжлэхийн дагуу хуулийн хугацаанд төлбөрийг төлж барагдуулаагүй.
- 6.1.2. Газрын зориулалтыг дур мэдэн өөрчилсөн.
- 6.1.3. Гэрээний үүргийн зөрчлийг арилгуулах талаар газар ашиглуулагчийн тавьсан хууль ёсны шаардлагыг биелүүлэхээс үндэслэл шалтгаангүй татгалзсан.
- 6.1.4. Хууль тогтоомж зөрчин дараах байдлаар хашаа, хайс, түр хашааг барьсан. Үүнд:
  - а. эдэлбэр газрын хил заагаас хэтрүүлэн барьсан хашаа, хайс, түр хашаа;
  - б. замын уулзварт үзэгдэх орчныг хязгаарлан хаасан хашаа, хайс, түр хашаа;
  - в. газар ашиглах эрх нь хүчингүй болсон эдэлбэр газрын хашаа;

6.2. Хариуцлага:

- 6.2.1. Газар ашиглуулах гэрээг дүгнүүлээгүй, тухайн жилийн гэрээний биелэлтээр тооцсон дүгнэлтээр илэрсэн зөрчлүүдийг арилгах арга хэмжээ аваагүй, зөрчил дахин давтагдсан, гэрээнд заасан ноцтой зөрчил гаргасан тохиолдолд, гэрээг нэг талын санаачлагаар цуцлах, Газрын тухай хууль тогтоомжийн дагуу газар ашиглах эрхийн гэрчилгээг хүчингүй болгох саналыг холбогдох албан тушаалтанд уламжлан шийдвэрлүүлнэ.
- 6.2.2. Энэхүү гэрээний 6.1, 7.3-т заасан зөрчлийг гаргасан тохиолдолд албан шаардлага хүргүүлж, албан шаардлагын хугацаа өнгөрмөгц, албадан буулгалтын ажлыг гүйцэтгүүлж, ажлын хөлсний зардал, хохирлыг үл маргах журмаар газар ашиглагчаас гаргуулж төлүүлнэ.

Долоо. Газар ашиглах эрх дуусгавар болоход тухайн газар дээрх барилга байгууламж, бусад эд хөрөнгийг хэрхэх тухай тохиролцоо

**ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН
ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

7.1. Газар ашиглагчийн газар ашиглах эрх дуусгавар болоход хуульд өөрөөр заагаагүй бол уг этгээдийн газар дээрх барилга байгууламж, бусад эд хөрөнгө өмчлөгч этгээдийн тэрхүү эд хөрөнгөө тухайн газар дээр ашиглах эрх дуусгавар болно.

7.2. Хуулинд заасан үндэслэлээр газар ашиглах эрх дуусгавар болоход уг газар дээрх барилга байгууламж, бусад эд хөрөнгийг шилжүүлэх зардлыг газар ашиглагч этгээд өөрөө хариуцна.

7.3. Хуулийн хугацаанд газрыг чөлөөлөөгүй бол тухайн шатны Засаг дарга албадан нүүлгэх ажлыг зохих хууль тогтоомжийн дагуу зохион байгуулна.

Найм. Бусад зүйл

8.1. Гэрээ нь газар ашиглагчид газрыг актаар хүлээлгэн өгч, Эрх бүхий Засаг дарга газар ашиглах эрхийг олгосон өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр болж мөрдөгдөнө.

8.2. Энэхүү гэрээг хоёр хувь үйлдэж, талууд гарын үсэг зурсан өдрөөс эхлэн _____ (үсгээр) жилийн хугацаатай байгуулав.

8.3. Энэхүү гэрээтэй холбоотой бусад асуудлыг Монгол улсын холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу шийдвэрлэнэ.

8.4. Газар ашиглуулах гэрээг талууд жил бүр дүгнэх ба газар ашиглагч гэрээний биелэлтийг жил бүрийн 06 дугаар сарын 25-ны дотор, газар ашиглуулагч гэрээний 3 дугаар зүйлд заасан үүргийн биелэлтийг 07 дугаар сарын 01-ний дотор багтаан дүгнэнэ.

Гэрээний талуудын албан ёсны хаяг, харилцах утас:

Газар ашиглуулагч:

Говьсүмбэр аймгийн Сүмбэр сум

Сүмбэр сумын 2-р баг, Аймгийн ЗДТГазар" 104 дугаар өрөө"

Утас: 70543387, 99609028

Газар ашиглагч: Дуут нуур хөгжил ХХК овогтой

Газрын байршил: Говьсүмбэр Сүмбэр 1-р баг Улсын нооцийн газраас Дуут нуур хөгжил ХХК хүртэл

Газар ашиглагчийн хаяг: Говьсүмбэр Сүмбэр 3-р баг

Регистр / улсын бүртгэл /-ийн дугаар: /6709672/

Харилцах утас: : 99087158

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

Газар ашиглуулагчийг төлөөлж:

Сумын Газрын даамал
Бавуудорж овогтой Алтантуяа

гарын үсэг /...../

Энэхүү гэрээний нэг хувийг
хадгалав. 4201011078 дугаар бүхий

Газар ашиглагчийг төлөөлж:

Дуут нуур хөгжил ХХК-ны захирал
Б.Төрмөнх

/гарын үсэг /...../ тамга

6709672 99105182 ЭТА2448

нэгж галбарын хувийн хэрэгт

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН
ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

ГААЛИЙН ЕРӨНХИЙ ГАЗРЫН ДАРГЫН
ТУШААЛ

2024 оны 05 сарын 28 өдөр

Дугаар А/316

Улаанбаатар хот

“Тээвэр ложистикийн төв” гаалийн
хяналтын бүс тогтоох тухай

Засгийн газрын агентлагийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.4 дэх хэсэг, Гаалийн тухай хуулийн 236 дугаар зүйлийн 236.1 дэх хэсэг, 271¹ дүгээр зүйлийн 271¹.1.1, 271¹.1.7, 271¹.1.9, 271¹.1.17 дахь заалт, Гаалийн ерөнхий газрын даргын 2022 оны А/339 дүгээр тушаалын хавсралтаар батлагдсан “Гаалийн хяналтын бүсийн журам”-ын 1 дүгээр зүйлийн 1.2 дахь хэсэг, Мэргэжлийн зөвлөлийн 2024 оны 05 дугаар сарын 13-ны өдрийн хуралдааны 05/09 дугаартай шийдвэрийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. Говьсүмбэр аймаг, Сүмбэр сум, 1-р баг, Ганзам Аяган 100а хаягт байрлах “Дуут нуур хөгжил” ХХК-ийн 4201011216 нэгж талбарын дугаар бүхий 15,3га талбайг уул уурхайн бүтээгдэхүүн ачиж, буулгах зориулалттай гаалийн хяналтын бүсээр нэг жилийн хугацаатай тогтоосугай.

2. Энэ тушаал гарсантай холбогдуулан Гаалийн ерөнхий газрын даргын 2016 оны А/82 дугаар тушаалын 4 дүгээр хавсралтаар батлагдсан “Гаалийн хилээр нэвтрүүлэх барааны мэдүүлгийг нөхөн бичих заавар”-ын 4 дүгээр хавсралтад “Тээвэр ложистикийн төв -311038” гэж нэмсүгэй.

3. “Дуут нуур хөгжил” ХХК-тай гэрээ байгуулан, Гаалийн тухай хууль, холбогдох журмын хэрэгжилтийг ханган, хяналт тавьж ажиллахыг Сайншанд дахь гаалийн газар /Н.Батцэнгэл /-т үүрэг болгосугай.

4. Тушаалын биелэлтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хяналт, бүрдүүлэлтийн газар /Б.Даваасүрэн/-т даалгасугай.

ДАРГА

Р.ОТГОНЖАРГАЛ

1439501 1754

**ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН
ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

**ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ**

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
E-mail: bohzt@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2024/A-110
 Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : “Дуут Нуур Хөгжил” ХХК
 Сорьцын авсан хүний нэр, албан тушаал : Д.Сүвд агаарын хэсэг
 Сорьцын тоо, төрөл : 1 агаар, 1 дуу чимээ
 Сорьц авсан огноо : 2024.06.02
 Сорьцын тодорхойлолт : Говьсүмбэр аймаг Сүмбэр сум
 Гаалийн хяналтын талбай
 Шинжилгээний аргын стандарт : MNS 17-2-5-12:2021, MNS 17-2-5-11:2021
 MNS 5002:2000, САЗ А07-2016
 Шинжилсэн огноо : 2024.06.04
 Хуудасны тоо : 1/1
 Үр дүн :

№	Сорьц авсан цэг	Сорьц авсан өдөр	Сорьц авсан цаг	Хүхэрлэг хий	Азотын давхар исэл мг/м ³	Нийт тоос /TSP/	Дуу чимээ
							ДБА
1	Талбайн голоос	VI/02	13:55	0.014	0.035	0.180	44
Агаарын чанарын техникийн ерөнхий шаардлага MNS 4585:2016, Хүлцэх агууламж (20 минутын хэмжилт)				0.450	0.200	0.500	60

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн шинжээч:

Хянаж баталгаажуулсан ахлах шинжээч:

Э.Оюунтуяа

Д.Түмэндэлгэр

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй

**ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН
ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

**ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ**

17043, Үйлдвэр 2-д, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж, Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Улаанбаатар хот
Утас: 11-341818 И-мэйл: bohzi@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2024/205
 Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаг, утас : “Дуут нуур хөгжил” ХХК
 Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Д.Сувд агаарын хэсэг
 Сорьцны тоо, төрөл : 1, хөрсний сорьц
 Сорьц авсан огноо : 2024.06.03
 Сорьцны тодорхойлолт : Өмнөговь аймаг, Ханбогд сум, Цагаан хад
 Шинжилгээний аргын стандарт : САЗ А01:2022
 Шинжилсэн огноо : 2024.06.04
 Хуудасны тоо : 1/1

№	Сорьц авсан цэгийн нэр	Кадми	Хар тугалга	Мөнгөн ус	Хром	Цайр	Зэс	Стронци
		(Cd)	(Pb)	(Hg)	(Cr)	(Zn)	(Cu)	(Sr)
1	Автомашинь зогсоол	0.5	21	<0.005	<0.5	<0.5	29	207
	MNS 5850:2019/ЗДХ	3	100	2	150	300	100	800

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн:
Хангаж баталгаажуулсан:

Ахлгах шинжээч Б.Даваасүрэн
БОШ-ний хэлтсийн дарга Б.Бархсоралчаа

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

**ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН
ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

**ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ**

17043, Үйлдвэр 2-д, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж, Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Улаанбаатар хот
Утас: 11-341818 И-мэйл: bohzi@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2024/205-206
 Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Дуут нуур хөгжил" ХХК
 Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Д.Сүвд агаарын хэсэг
 Сорьцлын тоо, төрөл : 2, хөрсний сорьц
 Сорьц авсан огноо : 2024.06.03
 Сорьцны тодорхойлолт : Говьсүмбэр аймаг, Сүмбэр сум, Чойр
 Шинжилгээний аргын стандарт : MNS 3310:1991
 Шинжилсэн огноо : 2024.06.10
 Хуудасны тоо : 1/1
 Үр дүн

№	Сорьц авсан цэгийн нэр	Чийг %	pH	Ялзмаг %	Аммоний азот (NH ₄ -N) мг/кг	Нитратын азот (NO ₃ -N) мг/кг	Фосфор (P ₂ O ₅) мг/кг	Сульфат (SO ₄) мг/кг
1	Автомашинь зогсоол	0.4	8.5	1.2	55.8	1.1	0.5	71.0
2	Ачилт буулгалтын талбай	0.9	8.7	1.4	25.5	2.3	1.4	50.7

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн:
Хянаж баталгаажуулсан:

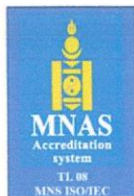
Техникч У.Болорчимэг

Бош-ний хэлтсийн дарга Б.Бархасрагчаа

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

**ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН
ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

**ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ**

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
E-mail: bohzt@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№	: 2024/ Ц-92
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас	: “Дуут нуур хөгжил” ХХК
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал	: Д.Сувд, БОХЗТЛ
Сорьцын тоо, төрөл	: 1, ус
Сорьц авсан огноо	: 2024.06.02
Сорьцын тодорхойлолт	: Ахуйн хэрэглээний ус
Шинжилгээний аргын стандарт	MNS ISO 10523:2001, MNS ISO 7888:1999 MNS 1097:2023, MNS 4424:2005 MNS 6832:2020
Шинжилсэн огноо	: 2024.06.03-2024.06.14
Хуудасны тоо	: 2 /2
Үр дүн	: 1

Сорьц авсан цэг	pH	EC мкСи/см	SO ₄ мг/л	Cl мг/л	Ca мг/л	Mg мг/л	Na+K мг/л	HCO э/мг/л	Эрд мг/л	Хат мг-экв/л
Говьсүмбэр аймаг Сүмбэр сум Чойр - 46°20'33.89" 108°20'28.67"	7.43	1602	172	266	61.3	46.4	240	329	1115	6.88
MNS 0900:2018	6.5-8.5	1000	500	350	100	30	-	-	-	7.0

Тайлбар: EC - цэвэрлэсэн дамжуулах чанар, Хат-Хатуулаг, Эрд-Эрдэсжилт

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн шинжээч:

Шалгасан ахлах шинжээч:

Хянаж баталгаажуулсан ахлах шинжээч:

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

**ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ**

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
E-mail: bohzi@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2024/A-285
 Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : “Дуут Нуур Хөгжил” ХХК
 Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Д. Сүэд агаарын хэсэг
 Сорьц авсан тоо, төрөл : 1 агаар, 1 дуу чимээ
 Сорьц авсан огноо : 2024.10.09
 Сорьц авсан тодорхойлолт : Говьсүмбэр аймаг Сүмбэр сум
 Гаалийн хяналтын талбай
 Шинжилгээний аргын стандарт : MNS 17-2-5-12-2021, MNS 17-2-5-11-2021
 MNS 5002:2000, CA3 A07-2016
 Шинжилсэн огноо : 2024.10.14
 Хуудасны тоо : 1/1
 Үр дүн :

№	Сорьц авсан цаг	Сорьц авсан өдөр	Сорьц авсан цаг	Хүхэрлэг хий	Азотын давхар исэл мг/м ³	Нийт тоос /TSP/	Дуу чимээ
							ДБА
1	Нүүрсний ачилт буулгалтын талбай	X/09	13:00	0.018	0.080	0.120	44
Агаарын чанарын техникийн ерөнхий шаардлага MNS 4585:2016, Хүлцэх агууламж (20 минутын хэмжилт)				0.450	0.200	0.500	60

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн шинжээч:

Хянаж баталгаажуулсан:

Байгаль орчны шинжилгээний ахлах шинжээч:

Э.Оюунтуяа

Д.Түмэндэлгэр

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцод хүчинтэй

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН НУТАГТ БАЙРЛАХ “ГААЛИЙН ХЯНАЛТЫН
ТАЛБАЙ” ТӨСЛИЙН 2024 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН
